

Solvency II Poziom 2 - Akty
Wykonawcze
Druga Fala zapytań CEIOPS'u

Konferencja, 2 grudnia 2009 r.

Agenda

- Aktualności w ramach prac nad Solvency II
- CEIOPS – Omówienie procesu konsultacyjnego w ramach procesu Solvency II
  - Akty wykonawcze - Poziom 2, druga tura
- Podsumowanie

Aktualności w ramach prac nad Solvency II

Aktualności w ramach prac nad Solvency II

- Dyrektywa Solvency II
  - Ostateczna wersja opublikowana w oficjalnym dzienniku Komisji Europejskiej do 31 grudnia 2009 roku
- Poziom 2 Aktów Wykonawczych:
  - Ostateczna wersja Aktów Wykonawczych pierwszej i drugiej fali opublikowana przez CEIOPS: 10 listopada 2009 roku
  - Trzecia fala Aktów Wykonawczych: komentarze rynku do 11 grudnia 2009 roku
  - Ostateczna wersja Aktów Wykonawczych 3-ej fali przez CEIOPS: styczeń 2010
- Termin badania QIS5:
  - Wstępna specyfikacja techniczna: Marzec 2010 roku
  - Proces konsultacyjny do wstępnej specyfikacji technicznej: marzec – Kwiecień
  - Ostateczna specyfikacja techniczna: Czerwiec 2010
  - Ostateczne excele do obliczeń: Lipiec 2010
  - Termin wyników dla zakładów solo: 31 października 2010, dla grup: 15 listopada 2010

Poziom 2

Wybrane wstępne Akty

Wykonawcze drugiej fali

Poziom 2 - Wybrane wstępne Akty Wykonawcze 2-ej fali

Nr 39

- Rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe. Aktuarialne i statystyczne metody wyznaczania Najlepszego Oszacowania

Nr 40

- Rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe. Struktura terminowa stopy wolnej od ryzyka

Nr 41

- Kryteria umożliwiające traktowanie Rezerw Technicznych całościowo

Nr 42

- Obliczanie marginesu ryzyka

Nr 43

- Rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe Standardy Jakości Danych

Nr 44

- Rezerwy techniczne. Korekta do odzysków z kontraktów reasekuracyjnych i od spółek specjalnego przeznaczenia (SPV) związana ryzykiem niewykonania zobowiązania przez kontrahenta

Nr 45

- Uproszczone metody i techniki do kalkulacji najlepszego oszacowania

Nr 47

- Standardowa formuła SCR Struktura modułu Ryzyka Rynkowego

Nr 48

- Standardowa formuła SCR Ryzyko ubezpieczeń majątkowych

Nr 49

- Standardowa formuła SCR Ryzyko techniczne związane z ubezpieczeniami na życie

Poziom 2 - Wybrane wstępne Akty Wykonawcze 2-jej fali

Nr 50

- Standardowa formuła SCR
Moduł ryzyka zdrowotnego

Nr 51

- Standardowa formuła SCR
Dalsze wskazówki do modułu
ryzyka niewykonania
zobowiązania przez
kontrahenta

Nr 52

- Techniki ograniczania ryzyka

Nr 53

- Standardowa formuła SCR
Ryzyko operacyjne

Nr 55

- Obliczanie MCR

Nr 56

- Testy oraz Standardy
Akceptacji Modelu
Wewnętrznego

Dodatek
do Nr 37

- Procedury akceptacji modelu
wewnętrznego: postępowanie w
przypadku grupowych modeli
wewnętrznych

Nr 58

- Sprawozdawczość do nadzoru
oraz publiczna

Nr 62

- Współpraca
i Kolegium Organów Nadzoru

CP 39

Rezerwy techniczno -
ubezpieczeniowe – aktuarialne
i statystyczne metody
wyznaczania Najlepszego
Oszacowania

Proces wyceny Najlepszego Oszacowania

Dokument konsultacyjny CP 39 mówi o aktuarialnej i statystycznej metodologii obliczania Najlepszego Oszacowania – jest kontynuacją CP 26

Najlepsze Oszacowanie – ważona prawdopodobieństwami średnia przyszłych przepływów pieniężnych, biorąca pod uwagę wartość pieniądza w czasie poprzez odpowiednią stopę wolną od ryzyka.

Proces wyceny podlega ocenie eksperckiej w kilku obszarach: wiarygodność danych, wiarygodność modeli, ocena niepewności obliczeń, analiza profilu zobowiązań.

Najlepsze Oszacowanie = Model + Ocena Ekspercka

Proces obliczeń BE obejmuje:

- gromadzenie i analizę danych;
- wyznaczanie założeń do obliczeń Najlepszego Oszacowania;
- implementację – modelowanie;
- ocenę i uzasadnienie wyprowadzonych oszacowań;
- dokumentację i kontrolę wewnętrzną.

Proces powinien być nadzorowany przez osobę posiadającą wystarczającą wiedzę i praktykę z zakresu matematyki aktuarialnej i finansowej.

Wszystkie etapy powinny zostać udokumentowane, a wyniki powinny zostać zweryfikowane przez ekspertów z innych dziedzin – underwriting, pricing, szkody.

Projekcja przepływów pieniężnych

Najlepsze Oszacowanie powinno uwzględniać wszystkie przepływy pieniężne wynikające z portfela zobowiązań w całym okresie ich trwania.

Najlepsze Oszacowanie powinno być obliczone z uwzględnieniem reasekuracji.

Projekcje przepływów pieniężnych powinny uwzględniać realistyczne założenia odnośnie uwarunkowań demograficznych, prawnych, medycznych, technologicznych, społecznych i ekonomicznych; w tym odpowiednie założenia odnośnie inflacji.

Projekcje przepływów pieniężnych dla ubezpieczeń życiowych

Uwzględnione powinny zostać następujące przepływy:

- przyszłe składki;
- koszty, prowizje;
- świadczenia z umów głównych: z tytułu dożycia, śmierci, niepełnosprawności; świadczenia rentowe, wartości wykupu;
- świadczenia z umów dodatkowych;
- pozostałe przepływy; np. podatkowe, związane ze specyfiką danego rynku;
- świadczenia z tytułu udziału w zyskach.

Zyski inwestycyjne powinny zostać pominięte.

Projekcja przepływów pieniężnych

Założenia kosztowe

Najlepsze Oszacowanie zobowiązań powinno uwzględniać koszty obsługi tych zobowiązań w przyszłości, w szczególności:

- koszty administracyjne;
- koszty inwestycyjne;
- koszty likwidacji szkód, alokowane i niealokowane;
- koszty akwizycji, w szczególności koszty początkowe zawarcia umowy w ubezpieczeniach na życie, włączając prowizje agentów.

Koszty administracyjne powinny być alokowane do linii biznesowych w oparciu o ocenę ekspercką i realistyczne, obiektywne zasady.

Zakład ubezpieczeń powinien sam przeprowadzać analizy kosztów.

- Odpowiednie uwzględnienie inflacji kosztów.
- Założenia kosztowe **nie powinny** uwzględniać efektu skali, zmniejszenia kosztów jednostkowych w przyszłości z uwagi na zwiększający się wolumen sprzedaży, jeśli taka tendencja **nie została** zaobserwowana.
- Wycena powinna zakładać kontynuację sprzedaży nowych polis w przyszłości.

Projekcja przepływów pieniężnych

Pozostałe przepływy uwzględnione w Najlepszym Oszacowaniu

Wszelkie opłaty, w tym podatkowe, pomniejszające wypłaty dla ubezpieczonych – specyfika każdego z rynków krajów członkowskich, powinny zostać uwzględnione.

Uwzględnione powinny zostać wypłaty wynikające z umów dodatkowych, opcji i gwarancji wbudowanych w kontrakty ubezpieczeniowe, świadczenia z tytułu udziału ubezpieczonych w zyskach.

Aspekty techniczne wyceny w ubezpieczeniach na życie

Projekcje powinny zostać oparte na podejściu „polisa-po-polisie”, jednak racjonalne uproszczenia w oparciu o metody aktuarialne i statystyczne mogą zostać zastosowane, np.:

- grupowanie polis, pod warunkiem, że proces grupowania daje dostatecznie dobre dopasowanie i nie zaburza głównych charakterystyk produktów, zwłaszcza nie zmienia profilu ryzyka;
- szczególna uwaga musi być poświęcona gwarancjom ubezpieczeniowym, polisy z gwarancjami „w cenie” nie powinny być grupowane z polisami o gwarancjach będących „poza ceną”;
- ujemna rezerwa jest akceptowalna na poziomie pojedynczej polisy dopóty, dopóki jest to prawnie akceptowalne.

Projekcja przepływów pieniężnych

Aspekty techniczne wyceny w ubezpieczeniach majątkowych

Najlepsze Oszacowanie rezerwy składek dotyczy szkód występujących po dacie wyceny z polis istniejących na datę wyceny.

BE rezerwy składek powinno zawierać:

- Przyszłe składki, biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo rezygnacji ubezpieczonego;
- Przyszłe szkody;
- Alokowane i niealokowane koszty likwidacji szkód;
- Koszty dalszego administrowania polis aktualnie aktywnymi polisami;
- Wartość pieniądza w czasie, jeżeli szkody mogą wystąpić i być likwidowane w średnim terminie w przyszłości.

Najlepsze Oszacowanie rezerwy szkodowej dotyczy szkód, które wystąpiły przed datą wyceny, niezależnie od zgłoszenia.

BE rezerwy szkodowej powinno uwzględniać:

- Przyszłe płatności szkód z tytułu tych zdarzeń;
- Koszty likwidacji szkód.

BE powinno zawierać oczekiwane wpływy z regresów i odzysków.

Projekcja przepływów pieniężnych

Zasada „przewagi treści nad formą”

Wybór pomiędzy metodami aktuarialnymi właściwymi dla ubezpieczeń majątkowych i życiowych powinien opierać się na charakterze zobowiązania ubezpieczeniowego i ryzyk.

Ubezpieczenia zdrowotne

Wszelkie ubezpieczenia, mające charakter:

- Kompensacji strat wynikających z choroby, wypadku, bądź niepełnosprawności (ubezpieczenia dochodu);
- Pokrycia kosztów leczenia (ubezpieczenia medyczne).

Dwie kategorie ubezpieczeń zdrowotnych:

- Działające na zasadzie ubezpieczeń na życie (SLT Health) i pozostałe (Non-SLT Health).

Wycena opcji i gwarancji

Identyfikacja opcji i gwarancji wbudowanych w kontrakty ubezpieczeniowe:

- identyfikacja głównego czynnika ryzyka;
- zarówno wartość wewnętrzną jak i wartość czasowa powinny być wzięte pod uwagę;
- dynamiczne zachowania ubezpieczonych powinny być modelowane jako zależne od warunków rynkowych.

Najlepsze Oszacowanie musi uwzględniać niepewność wbudowaną w projekcje przepływów pieniężnych oraz różne scenariusze rozwoju założeń ekonomicznych włączając wpływ różnych czynników ryzyka.

Dynamiczne zachowania ubezpieczonych

Model dynamicznych zachowań ubezpieczonych oraz założenia do niego wykorzystane powinny opierać się na odpowiedniej analizie statystycznej.

Należy uwzględnić rosnącą „świadomość” finansową ubezpieczonych oraz potencjalne reakcje na zmianę w wypłacalności zakładu ubezpieczeń.

Dynamiczne decyzje zarządcze

Przyszłe decyzje zarządcze (alokacja aktywów, procent udziału w zyskach dla ubezpieczonych) mogą zostać wzięte pod uwagę w projekcji na potrzeby wyznaczenia Najlepszego Oszacowania.

Założenia Najlepszego Oszacowania i jego weryfikacja

Założenia ogólne:

- Założenia muszą być spójne z danymi z rynku finansowego oraz ogólnie dostępnymi informacjami.
- Założenia muszą być uaktualniane co roku.
- **Model aktywów powinien być:**
  - wolny od arbitrażu i powinien replikować ceny instrumentów finansowych obserwowalnych na rynku,
  - skalibrowany do obecnej (na datę wyceny) krzywej stóp procentowych.
- Założenia powinny odzwierciedlać naturę i specyfikę produktów.
- **Kalibracja parametru zmienności** przy generowaniu scenariuszy stochastycznych: wybór zmienności implikowanej jeśli tylko może ona zostać wyprowadzona.

Weryfikacja wyceny:

- Procedury zapewniające adekwatność stosowanych metod i założeń.
- Proces powinien uwzględniać odpowiednią dokumentację wraz z dowodem na przeprowadzenie przeglądu obliczeń (przez wewnętrznego lub zewnętrznego eksperta):
  - przykładowo: *back testing* oraz analiza *Actual v Expected*;
  - CEIOPS odwołuje się również do **scenariuszy szokowych** promując koncepcję przeprowadzania stres testów „wstecz”.

Komentarze CEA

Metody obliczeniowe stosowane obecnie jako najlepsze praktyki nie powinny być traktowane jako uproszczenia w ramach Solvency II.

- Wybór najbardziej adekwatnej metody obliczeniowej dla Najlepszego Oszacowania powinien być w gestii zakładu ubezpieczeń.
- CEIOPS nie powinien wskazywać jedynej najlepszej metody obliczeniowej.

Zasada proporcjonalności powinna być zachowana w odniesieniu do wymogów zawartych w dokumencie konsultacyjnym.

Najbardziej adekwatne założenie odnośnie parametru zmienności na potrzeby kalibracji modelowanych aktywów powinno być oparte na danych rynkowych.

- zmienność implikowana jest preferowana, z uwagi na możliwość wyceny zobowiązań zgodnie z wyceną rynkową aktywów;
- zmienność historyczna może być stosowana dla scenariuszy szokowych, z uwagi na brak możliwości kalibracji do rynku;
- zmienność implikowana i historyczna powinny być określone w ramach poziomu 2.

Komentarze CEA

Wymaganie weryfikacji wyników obliczeń Najlepszego Oszacowania przez ekspertów z innych dziedzin, np. underwriting, pricing, likwidacja szkód, wydaje się zbyt uciążliwe, pracochłonne i niewiele wnoszące. Powinna być tu zastosowana zasada proporcjonalności (3.34).

Wymaganie modelowania przepływów pieniężnych powinno dotyczyć materialnych, a nie wszystkich przepływów, ze względu na zasadę proporcjonalności (3.80).

Dokumenty konsultacyjne sugerują, że wycena wpływów i wypływów pieniężnych powinna być przeprowadzana osobno, podczas gdy jawnie powinna zostać dopuszczona możliwość łącznej wyceny w pewnych przypadkach (np. szkody netto od regresów).

Lista wpływów pieniężnych powinna uwzględniać prowizje, np. reasekuracyjne.

Najlepsza praktyka obliczania rezerwy składek w ubezpieczeniach majątkowych polega na zastosowaniu prostych metod proporcjonalnych, nie zaś podejścia z punktu widzenia obliczeń przepływów pieniężnych. Ponadto, nie jest jasne co oznaczają „przyszłe składki” w ubezpieczeniach majątkowych.

Komentarze Forum CFO

Dokument Konsultacyjny 39 jest ściśle zorientowany na wycenę ubezpieczeń na życie, brakuje wytycznych dla ubezpieczeń majątkowych.

- Zarówno metody stochastyczne jak i deterministyczne mogą być adekwatne i mogą prowadzić do wiarygodnych wyników, w zależności od specyfiki wycenianego portfela.

Odzwierciedlenie uwarunkowań prawnych, społecznych, itd..., w projekcji przepływów pieniężnych jest trudne bądź niemożliwe z uwagi na nieprzewidywalność efektów jakie ze sobą niosą.

Zasada Proporcjonalności powinna zostać zachowana w ustalaniu długości okresu projekcji.

- Potrzebne są wytyczne odnośnie ustalania założeń ekonomicznych oraz innych zależnych od uwarunkowań rynkowych poza okresem, w którym dane te są obserwowalne.

Definicja Najlepszego Oszacowania

- Dodatkowe narzuty na ryzyko nie powinny być uwzględnione w założeniach do wyznaczania Najlepszego Oszacowania. Stwierdzenie to jest mylące i sprzeczne z definicją.
- Jeśli zmniejszenie przyszłych kosztów jednostkowych z uwagi na efekt skali jest uznane przez zakład jako adekwatne, powinno być ono wzięte pod uwagę.

Komentarze Forum CRO

Metody deterministyczne powinny być dopuszczone jako najlepsze praktyki dla wyceny Najlepszego Oszacowania rezerw dla ubezpieczeń majątkowych.

Dynamiczne decyzje ubezpieczonych powinny być modelowane jako zależne od uwarunkowań rynkowych, jedynie w przypadku gdy wpływ czynników rynkowych jest uzasadniony.

Dynamiczne decyzje ubezpieczonych jako odpowiedź na obniżony margines wypłacalności zakładu nie powinny być modelowane. Wpływ takiego efektu jest trudny do oszacowania.

Okres projekcji powinien być wystarczająco długi, aby pokryć cały czas trwania jedynie w przypadku, gdy dany produkt lub linia biznesowa jest znacząca w całym portfelu.

Poparcie dla uwzględnienia efektu skali dla założenia redukcji kosztów jednostkowych.

Komentarze Groupe Consultatif

Obliczenia Najlepszego Oszacowania powinny być oparte na zasadach („*Principle Based*”).

Przegląd i ocena ekspercka powinna być włączona jako część procesu wyceny, proces ten powinien zostać udokumentowany.

Wybór najbardziej adekwatnej metody obliczania Najlepszego Oszacowania powinien znajdować się w zakresie funkcji aktuarialnej.

Wycena powinna być dokonywana przez osoby o odpowiedniej wiedzy aktuarialnej.

Przegląd i walidacja obliczeń powinna być dokonywana przez osoby o odpowiedniej wiedzy aktuarialnej.

CP 40

Rezerwy techniczno -
ubezpieczeniowe

Struktura terminowa stopy
wolnej od ryzyka

Podsumowanie

Omawiany dokument zawiera wskazówki dotyczące ustalenia **struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka** wykorzystywanej do obliczeń rezerw.

Instrument finansowy, w oparciu o który jest ustalana struktura terminowa stopy wolnej od ryzyka:

- (a) Nie może zawierać ryzyka kredytowego;
- (b) Musi pozwalać na osiągnięcie takich stóp zwrotu w praktyce;
- (c) Powinien pozwalać na uzyskanie rzetelnego oszacowania nawet w okresie kryzysu na rynkach finansowych;
- (d) Musi cechować się płynnością;
- (e) Nie może się cechować technicznym obciążeniem (no technical bias).

Prawdopodobnie dla niektórych rynków będzie potrzebna ekstrapolacja struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka. CEIOPS nadal pracuje nad wyborem najlepszego podejścia.

Podsumowanie

W praktyce do wyznaczenia struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka możemy wykorzystać:

- obligacje rządowe;
- obligacje rządowe z korektą na techniczne obciążenie (technical bias);
- stopy swap;
- stopy swap z korektą na ryzyko kredytowe.

CEIOPS uważa, że najważniejsze, aby stopa wolna od ryzyka nie zawierała ryzyka kredytowego (na ile to możliwe). Obligacje rządowe o ratingu AAA są najlepszym przykładem takich instrumentów.

CEIOPS uważa, że przy ustalaniu struktury stopy wolnej od ryzyka nie powinno się brać pod uwagę premii za brak płynności (illiquidity premium). Część członków CEIOPS nie podziela w pełni tego stanowiska.

Stopy swap nie są wolne od ryzyka i z tego powodu, bez żadnych korekt, nie powinny być używane do dyskontowania rezerw.

Podsumowanie

CEIOPS proponuje etapowy proces wyłaniania instrumentu finansowego, w oparciu o który zostanie wyznaczona struktura terminowa stopy wolnej od ryzyka.

Etap pierwszy:

Jeśli obligacje rządowe spełniają kryteria (a) to (e), to powinny zostać wybrane.

Etap drugi:

Jeśli obligacje rządowe nie spełniają kryteriów, to uzyskana za ich pomocą struktura terminowa stopy zwrotu powinna zostać skorygowana.

Etap trzeci:

Jeśli obligacje rządowe nie są dostępne lub nie jest możliwa korekta uzyskanej przy ich użyciu stopy procentowej, to dopuszczalne jest użycie innych instrumentów finansowych. Uzyskane wyniki powinny być skorygowane o ryzyko kredytowe oraz inne odstępstwa od głównych kryteriów opisanych w dokumencie.

Ogólne komentarze CEA

Konkluzja CEIOPS, że tylko obligacje rządowe o ratingu AAA mogą spełnić wymogi dotyczące stopy wolnej od ryzyka jest, według CEA, błędna.

- Możliwe skutki przyjęcia takiej definicji:
  - Zakłady ubezpieczeń sprzedawałyby obligacje rządowe w krajach, w których obligacje rządowe mają ratingi niższe niż AAA;
  - Zakłady ubezpieczeń znacząco redukowałyby portfele obligacji korporacyjnych.

CEA uważa, że premia za brak płynności (illiquidity premium) powinna być brana pod uwagę przy wycenie zobowiązań ubezpieczeniowych.

Nie istnieje instrument finansowy wolny od ryzyka kredytowego. CEA nie zgadza się z opinią, że brak ryzyka kredytowego jest najważniejszym czynnikiem.

Najlepszą techniką ekstrapolacji danych rynkowych w długoterminowej części krzywej jest ekstrapolacja makroekonomiczna.

Ogólne komentarze Forum CFO

CFO Forum całkowicie się nie zgadza z wykorzystaniem stopy procentowej wolnej od ryzyka opartej na obligacjach rządowych o ratingu AAA.

CFO Forum nie zgadza się ze stwierdzeniem, że premia za brak płynności (illiquidity premium) nie powinna być brana pod uwagę.

Ogólne komentarze Forum CRO

Stopy swap powinny być preferowane przy ustalaniu struktury terminowej stopy wolej od ryzyka.

- Powody:
  - Spójność z wycena rynkową;
  - Płynność i mały stopień technicznego obciążenia;
  - Jedna struktura dla całego obszaru Euro.

Premia za brak płynności (illiquidity premium) powinna być brana pod uwagę.

Ekstrapolacja powinna być prosta i możliwa do ekonomicznego uzasadnienia. Nie należy starać się znaleźć jednego rozwiązania.

Ogólne komentarze Groupe Consultatif

GC jest zwolennikiem tworzenia struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka dla relatywnie płynnych zobowiązań w oparciu o wszelkie istotne informacje rynkowe.

GC nie zgadza się z preferowaniem przez CEIOPS stopy opartej wyłącznie na obligacjach rządowych o ratingu AAA.

GC zauważa potrzebę dalszych prac nad ekstrapolacją, które powinny koncentrować się na metodzie makroekonomicznej.

CP 41

Kryteria umożliwiające
traktowanie Rezerw
Technicznych całościowo

Główne zagadnienia

Dokument konsultacyjny podaje okoliczności, w których rezerwy techniczne mogą być obliczone całościowo.

Obliczanie rezerw technicznych całościowo oznacza, że nie są one traktowane jako suma Najlepszego Oszacowania i Marginesu Ryzyka.

Definicja ryzyk możliwych do zabezpieczenia: „**Przepływy pieniężne powinny być idealnie replikowane instrumentami finansowymi będącymi w obrocie na rynku o dużej płynności.**”

Przeważająca liczba kontraktów będzie traktowana jako niemożliwa do zabezpieczenia. Techniki rozdzielania umów będą musiały być zastosowane w celu oddzielenia części możliwej i niemożliwej do zabezpieczenia, jeśli Margines Ryzyka ma zostać pominięty dla części, która jest możliwa do zabezpieczenia.

Podsumowanie tekstu konsultacyjnego

Rezerwy techniczne mogą być traktowane całościowo jeśli:

- Instrumenty finansowe użyte do replikacji ryzyka ubezpieczeniowego i ryzyka reasekuracyjnego wykazują taką samą niepewność co do kwoty i czasu rozpoznania przepływów pieniężnych we wszystkich możliwych scenariuszach.
- Wartość rynkowa tych instrumentów jest obserwowalna na rynku o wysokiej płynności i jest oczekiwane, że tak będzie w przyszłości.
- W przypadku, gdy kontrakt generuje przepływy pieniężne o różnych charakterystykach, z których nie wszystkie spełniają powyższe kryteria, wtedy mogą zostać użyte techniki „rozdzielania” (*unbundling*) kontraktu. W takich przypadkach:
  - przepływy pieniężne, które spełniają kryteria mogą być wycenione za pomocą replikacji instrumentami finansowymi,
  - przepływy pieniężne, które nie spełniają kryteriów powinny być wycenione przy użyciu sumy Najlepszego Oszacowania i Marginesu Ryzyka.

Podsumowanie tekstu konsultacyjnego

Kontrakty terminowe na życie

nie będą traktowane całościowo na potrzeby obliczania rezerw technicznych ze względu na dużą zależność od założeń biometrycznych.

Przepływy pieniężne są zależne od czasu trwania życia ubezpieczonego oraz od dynamicznych decyzji ubezpieczonych, które nie mogą być łatwo replikowane instrumentami finansowymi.

Kontrakty z funduszem inwestycyjnym (bez dodatkowych gwarancji)

Mogą zostać „rozdzielone” na część, która może zostać zabezpieczona i część niemożliwą do zabezpieczenia, np. przepływy pieniężne związane z kosztami powinny być wyceniane jako suma Najlepszego Oszacowania i Marginesu Ryzyka.

Przypadki, w których możliwa będzie wiarygodna replikacja kontraktów ubezpieczeniowych są bardzo rzadkie. W większości przypadków ekspozycja zależy od czynników biometrycznych lub czynników specyficznych dla danego portfela (np. koszty, prowizje), bądź czynników zewnętrznych nie będących wycenianymi przez rynki finansowe.

Komentarze CEA

CEA popiera ustalenie kryteriów, kiedy można traktować zobowiązanie jako możliwe do zabezpieczenia, zwraca uwagę na konieczność ustalenia ich na zasadzie ostrożności.

- Kryteria są zbyt restrykcyjne, rzadko kiedy spełniane przez jakiekolwiek zobowiązanie ubezpieczeniowe.
- Musi zostać jasno określone, że wymogi powinny być interpretowane w sposób adekwatny do skali i złożoności ryzyk oraz rozumiane w sposób realistyczny i praktyczny.

Techniki „rozdzielania” kontraktów powinny być stosowane na zasadzie opcjonalności z zachowaniem zasady proporcjonalności.

CEA popiera propozycje CEIOPS w kwestii harmonizacji praktyk obliczania rezerw technicznych.

Jest zapotrzebowanie na większą liczbę przykładów, w których można traktować rezerwy techniczne całościowo.

Komentarze CFO Forum

Kryteria, które czynią przepływy pieniężne nie możliwymi do replikowania są zbyt restrykcyjne.

Wymogi stawiane wobec rynku finansowego: między innymi to, że transakcje o dużym wolumenie nie powinny wpływać na cenę instrumentu, są zbyt restrykcyjne, nie stosują się np. do obligacji rządowych o wysokim ratingu.

Zastosowanie zasady proporcjonalności powinno być uwzględnione w tekście aktu wykonawczego, zwłaszcza w przypadku, gdy część nie-replikowalna portfela jest nieznacząca.

Rozdzielanie części „finansowej” (replikowalnej) od ubezpieczeniowej (nie-replikowalnej) kontraktu ubezpieczeniowego jest niewłaściwe, gdyż części te są od siebie współzależne.

Komentarze CRO Forum

Określenie ryzyk nie-finansowych jako nie-replikowalne na potrzeby obliczania rezerw technicznych jest mylące. CRO uważa, że można rozpatryć inne sposoby zabezpieczenia lub/i ograniczenia ryzyka: np. reasekuracja czy obligacje katastroficzne. Jedyną kwestią pozostającą do doprecyzowania jest kryterium płynności rynku, na którym portfel replikujący powinien być notowany.

Zbyt restrykcyjna definicja ryzyk możliwych do zabezpieczenia powinna zostać zmieniona.

- zakres ryzyk możliwych do zabezpieczenia jest ograniczony,
- definicja płynnego rynku finansowego eliminuje większość rynków,
- ryzyka biometryczne określane jako nie możliwe do zabezpieczenia występują w większości kontraktów, nakładając na nie konieczność liczenia Marginesu Ryzyka.

Definicja wysoce płynnego rynku (*deep, liquid and transparent* - DLT) jest niespójna z tekstem Dyrektywy z uwagi na wymóg upubliczniania informacji.

Komentarze Groupe Consultatif

Kryteria płynności rynku finansowego są zbyt restrykcyjne, eliminują większość rynków: np. rynki OTC.

Groupe Consultatif wylicza rynki, które powinny zostać rozpatrzone na potrzeby replikacji: rynki akcyjne, rynki instrumentów pochodnych, rynki Euro obligacji, etc...

Wymóg wyłączenia z replikacji komponentów zależnych od ryzyk biometrycznych jest bardzo restrykcyjny, wyklucza większość kontraktów ubezpieczeniowych z możliwości wyceny poprzez replikację.

Zasada proporcjonalności i poziomu istotności powinna zostać zachowana w odniesieniu do replikacji oraz rozdzielania kontraktów na część możliwą i nie-możliwą do zabezpieczenia.

Groupe Consultatif popiera koncepcję uwzględnienia informacji z rynku w modelach aktuarialnych wyceny rezerw technicznych.

CP 42

Obliczanie marginesu ryzyka

Główne zagadnienia

Omawiany dokument konsultacyjny zawiera szczegóły dotyczące obliczania marginesu ryzyka (Risk Margin – RM) – definicje, założenia, kalibracja kosztu kapitału (Cost of Capital – CoC), stopa, oraz prognozy przyszłego poziomu SCR.

Po co jest RM? Zgodnie z Art. 76 Dyrektywy, ma on zapewnić, że kwota rezerw technicznych jest równa kwocie, którą należałoby przekazać innemu zakładowi, aby ten przejął zobowiązania wobec ubezpieczonych – „cena przejęcia” = cena kapitału, który należy utrzymać dla przejęcia tych zobowiązań.

Art. 85 (d) Dyrektywy – KE określi sposób obliczania marginesu ryzyka:

- Kwota SCR wspierającego zobowiązania;
- Kalibracja kosztu kapitału.

Podejście stosowane do obliczania RM w CP 42:

- Niezmienione w stosunku do wykorzystanego w QIS4;
- Stopa CoC 6%, brak dywersyfikacji w ramach linii biznesowych podczas obliczeń.

Jeden wyjątek:

- Włączenie elementu SCR - „nieuniknionego ryzyka rynkowego” - do obliczeń kosztu kapitału.

Główne zagadnienia

Margines ryzyka w QIS4

RM – koszt utrzymania SCR potrzebnego do wsparcia kapitałowego zobowiązań best estimate.

CoC = dodatkowa stopa ponad odpowiednią stopę wolną od ryzyka, której właściciel zakładu ubezpieczeń oczekiwałby, gdyby nie związał środków w kapitale wypłacalności.

QIS4:

- Projektacja zobowiązań aż do ich wygaśnięcia i obliczenie SCR na ich wsparcie;
- SCR obliczany w oparciu o formułę standardową, ale wyniki modeli wewnętrznych dopuszczalne;
- RM obliczany tylko netto;
- Ryzyka:
  - włączone - ubezpieczeniowe dla istniejących polis, kredytowe dla reasekuracji biernej, operacyjne;
  - wyłączone – rynkowe, kredytowe dla podmiotów innych niż reasekuratorzy.
- Brak dywersyfikacji przy agregacji linii biznesowych;
- $\text{CoC} \geq 6\%$;
- Najtrudniejsze jest obliczenie SCR dla osobnych linii biznesowych.

Zakład referencyjny (reference undertaking, RU) w CP 42

Definicja zakładu referencyjnego przejmującego zobowiązania pokryte rezerwami technicznymi:

- RU nie jest tym samym zakładem, ale **innym zakładem**;
- RU jest „**pustym**” zakładem – nie ma innych zobowiązań i kapitałów przed transferem, dzięki temu RM zależy tylko od transferowanych zobowiązań i kryjących je aktywów;
- Po transferze RU posiada **dopuszczone środki własne** odpowiadające dokładnie wartości SCR niezbędnej do wypełnienia transferowanych zobowiązań;
- Po transferze zobowiązań ubezpieczeniowych, RU posiada aktywa do pokrycia zarówno Najlepszego Oszacowania pomniejszonego o reasekurację, jak też RM oraz SCR;
- Zobowiązania są transferowane do pustego RU w izolacji – to znaczy, że nie pojawiają się **żadne korzyści dywersyfikacji** pomiędzy liniami biznesowymi (RM będzie oceniane zawsze na poziomie nie niższym niż sumy pojedynczych linii biznesowych);
- **Modele Wewnętrzne** oryginalnego zakładu mogą zostać wykorzystane do **obliczenia SCR** RU, o ile modele te obejmują ww. ryzyka, ale jest problematyczny dla przyszłych lat i dla zakładów o specyficznych ryzykach;
- **CoC RM** jest obliczany **netto od reasekuracji**.

Koncepcja “RU” to teoretyczna podstawa aktów wykonawczych dotyczących marginesu ryzyka.

Zakład referencyjny (reference undertaking, RU) w CP 42

SCR RU jest oparty na formule standardowej lub modelu wewnętrznym i składa się z:

- Ryzyka ubezpieczeniowego dla istniejących polis;
- Ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta dla reasekuracji i SPV;
- Ryzyka operacyjnego;
- Nieuniknionego ryzyka rynkowego.

Spór pomiędzy CEIOPS i CEA, z udziałem CRO Forum i Groupe Consultatif:

- Założenie 1 – lustro oryginalnego zakładu czy inny zakład;
- Założenie 2 – pusty / niepusty zakład;
- Transfery pojedynczych linii biznesowych do „pustych” zakładów odniesienia nigdy nie miały w przeszłości miejsca!
- Założenie 8 – dywersyfikacja:
  - Uwzględnienie dywersyfikacji;
  - Alokacja marginesu ryzyka.

**Ekspozycja na ryzyko
ubezpieczeniowe dla
istniejących polis**

=

**Składka zarobiona
z aktualnie
aktywnych polis**

+

Rezerwa szkodowa

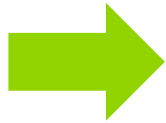
Stopa kosztu kapitału

Ogólne założenia dla kosztu kapitału w CP42.

- **Nadwyżka** stopy zwrotu oczekiwanej przez właścicieli zakładów ubezpieczeń ponad stopę wolną od ryzyka, według której zainwestowane są środki własne („spread over risk free rate”);
- Stopa CoC **przynajmniej na poziomie 6%** zakłada odzwierciedlenie kosztu utrzymywania funduszy własnych zakładu dla zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji;
- CoC ten sam dla wszystkich zakładów;
- 6% - powinno odpowiadać kosztowi utrzymania środków własnych zakładu o ratingu BBB – używana też w SST;
- Trudności z kalibracją;
- Wątpliwości CRO Forum – alternatywna propozycja 2.5%-4.5%.

Kalkulacja RM

$$CoCM = \sum_{LoB} \left[CoC \cdot \sum_{t \geq 0} SCR_{RU,LoB}(t) / (1 + r_{t+1})^{t+1} \right] = \sum_{LoB} CoCM_{LoB}$$

Suma obecnej wartości SCR

- obliczonych dla przyszłych lat,
- dla poszczególnych LoB,
- mnożona przez stopę CoC,
- dyskontowana przy użyciu wolnej od ryzyka stopy procentowej dla każdego roku od roku oceny aż do daty wygaśnięcia umowy / zamknięcia szkody

RM w ubezpieczeniach majątkowych powinien być dodany do Najlepszego Oszacowania rezerw.

- Odpowiadający SCR obliczany dla wymienionych wcześniej ryzyk.
- SCR powinien być obliczany w podziale na linie biznesowe.
- SCR powinien być obliczany nie tylko dla t=0, ale dla przyszłych lat.

Ogólne komentarze CEA

Należy wziąć pod uwagę dywersyfikację - obliczenia przeprowadzane w podziale na linie biznesowe bez dywersyfikacji nie są właściwe.

- Ignorowanie dywersyfikacji między LoB byłoby niesprawiedliwe w stosunku do zdywersyfikowanych portfeli i jest niespójne z Dyrektywą;
- Transfer całego zakładu to praktycznie 90% transferów, więc założenie o dywersyfikacji byłoby odpowiednie;
- Transfer pojedynczych linii biznesowych do „pustych” zakładów nie jest założeniem realistycznym;
- Zakład referencyjny powinien być lustrzanym odbiciem oryginalnego zakładu;
- Obliczanie marginesu ryzyka po liniach biznesowych będzie wymagało podzielenia SCR na linie biznesowe, a także prognozy wysokości poszczególnych części SCR dla przyszłych lat.

Dokument konsultacyjny, wbrew temu co napisano we wstępie, nie wskazuje sposobu sporządzenia projekcji przyszłych SCR dla $t > 0$.

Ogólne komentarze CEA

Brak zgody na stwierdzenie, że model wewnętrzny może nie być właściwym narzędziem do obliczenia SCR na potrzeby marginesu ryzyka.

CEA zaleca wykluczenie nieuniknionego ryzyka rynkowego z obliczeń dotyczących marginesu ryzyka.

- Nieuniknione ryzyko powinno zostać włączone w margines ryzyka tylko w wysokości, w której nie można się od niego zabezpieczyć (non-hedgeable).
- CEA oczekuje, że w większości przypadków ryzyko to będzie szcątkowe.
- Bardzo trudno kwantyfikowalne.

CEIOPS powinien lepiej uzasadnić wybór metody kalibracji kosztu kapitału. Zdaniem CEA metoda CAPM nie jest najwłaściwszą, a stopa 6% jest przeszacowana.

Ogólne komentarze Forum CFO i Groupe Consultatif

Forum CFO

Korzyści z dywersyfikacji nie powinny być ograniczane do poziomu linii biznesowych.

Koszt kapitału jest określany w przedziale 2.5%-4.5%, a nie jako „minimum 6%”.

Nieuniknione ryzyko rynkowe powinno zostać wyłączone z obliczeń marginesu ryzyka dla rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Nadmierna ostrożność nie jest spójna z podstawą ekonomiczną Poziomu 1 Dyrektywy.

Transfer do jakiegokolwiek pustego zakładu jest nierealistyczny.

Groupe Consultatif

Należy włożyć jeszcze dużo pracy we wskazówki dotyczące CoC.

- Argumentacja dotycząca 6% wydaje się słaba, metodologia powinna być zweryfikowana i wsparta dodatkowymi analizami.

CP 43

Rezerwy techniczno-
ubezpieczeniowe

Standardy Jakości Danych

Główne zagadnienia

Dokument dostarcza wskazówek dotyczących Artykułu 85 (f) poprzez **wyjaśnienie wymogów jakości danych** używanych do obliczeń rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Trzy kluczowe kryteria, które muszą zostać spełnione podczas oceny jakości danych wewnętrznych i zewnętrznych, to:

- **Odpowiedniość (*Appropriateness*)**
  - Dane powinny odpowiednio reprezentować aktualnie wyceniany portfel zobowiązań
  - Dane są odpowiednie dla przyjętego celu oraz analizowanego ryzyka
- **Kompletność (*Completeness*)**
  - Dane powinny być kompletne, nie pomijać istotnych elementów i pozwalać na identyfikację trendów.
  - Dane powinny być wystarczająco dokładne, aby umożliwić identyfikację głównych homogenicznych grup ryzyka, a także trendów ryzyka w wystarczającym historycznym okresie
- **Dokładność (*Accuracy*)**
  - Zakład powinien mieć duży poziom zaufania do danych i być przekonany, że dane nie posiadają znaczących błędów ani braków (np. gdy dane są wykorzystywane w codziennej działalności zakładu ubezpieczeń oraz w procesie podejmowania decyzji)
  - Dokładne dane są przez cały czas gromadzone w sposób spójny, a zakład je wykorzystuje w szerokim zakresie.

CEIOPS podnosi ważność kwestii jakości danych. Oczekuje od zakładów następujących działań:

Stworzenie **słownika danych** zawierającego źródła i atrybuty danych użytych do obliczania rezerw

Przeprowadzanie **oceny jakości** danych wykorzystanych do obliczeń rezerw

Podjęcia kroków w celu naprawy zidentyfikowanych problemów w danych oraz przygotowania planów dla rozwiązań długoterminowych

Posiada działający **proces monitorowania** jakości danych

Szczegółowe podsumowanie

CEIOPS zaprezentował zalecenia dotyczące sposobu zarządzania jakością danych zgodnie z Solvency II. Oczekuje, że zakłady zaadresowały następujące kwestie w odniesieniu do jakości danych.

Definicja danych

- Stworzony został słownik danych, który określa atrybuty, szczegółowość oraz źródła danych użytych do obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.
- Słownik zawiera także definicje historycznych danych użytych w analizach historycznych oraz wszystkich informacji i danych zewnętrznych.

Ocena jakości danych

- Zweryfikowane zostały cechy zdefiniowanych danych przy użyciu odpowiednich metod oceny jakości danych zgodnie z poniższymi kryteriami:
  - **Odpowiedniość**
  - **Kompletność**
  - **Dokładność**
- Rola **audytora zakładu**: audyt określonych zakresów danych.
- **Funkcja aktuarialna**: przegląd danych pod kątem ich spójności i racjonalności.

Szczegółowe podsumowanie

CEIOPS zaprezentował zalecenia dotyczące sposobu zarządzania jakością danych zgodnie z Solvency II.

Rozwiązanie zidentyfikowanego problemu

- Zidentyfikowanie problemów jakości danych oraz podjęcie działań naprawczych.
- Plany długookresowych rozwiązań, jeżeli działania naprawcze miały charakter jednorazowy.

Monitoring jakości danych

- Regularne procesy monitoringu jakości danych oparte zarówno na obiektywnych miarach, jak i na ocenie eksperckiej.

W przypadku, gdy muszą zostać zastosowane **przybliżenia lub korekty**, CEIOPS radzi, aby:

- Zakład ubezpieczeń udokumentował taką operację lub zdarzenie
- Dokonał oceny ich wpływu
- Przygotował długoterminowy plan rozwiązania problemu
- Brak naprawy błędów w systemach IT i procesach nie usprawiedliwia stosowania przybliżeń i ręcznych korekt.

Stopień odpowiedniości, kompletności oraz dokładności danych oczekiwany od zakładu powinien być spójny z **zasadą proporcjonalności**.

- Nie powinno to prowadzić do obniżenia ogólnych standardów dotyczących procedur zbierania danych.

Komentarze CEA

CEA zgadza się, że **dane dobrej jakości** są niezbędne do właściwej kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

W dokumencie zawarto wiele wskazówek na odpowiednim poziomie szczegółowości. Jednakże nie uwzględniono **wyzwań praktycznych** stawianych przed zakładami w zakresie wymaganej jakości danych.

Dokument zdaje się patrzeć na problemy danych z „**idealnej**” perspektywy.

Należy wprowadzić więcej odstępstw:

- Dla zasady proporcjonalności podczas oceny jakości danych;
- Dla problemów praktycznych, z którymi stykają się zakłady ubezpieczeń.

Standardy nadzoru nie powinny być bardziej restrykcyjne, lecz zgodne ze standardami rachunkowości.

Komentarze CFO Forum

Standardy jakości danych powinny uwzględniać problemy praktyczne stojące przed zakładami ubezpieczeń i brać pod uwagę proporcjonalność i materialność danych.

- Zakłady powinny móc wykorzystywać „najlepsze” dostępne dane, w przypadku gdy dane „idealne” nie są dostępne.

Jakość danych w aktach wykonawczych powinna zostać objęta jednym zestawem wskazówek:

- Odnoszącym się jednocześnie do modelu wewnętrznego i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (obecnie kwestie jakości danych dla modeli wewnętrznych zawarte są w CP56).

Wymagania dotyczące danych wewnętrznych są zbyt uciążliwe.

- Ponadto pojawią się problemy praktyczne w weryfikacji danych zewnętrznych oraz benchmarków rynkowych.

Komentarze CRO Forum

Ujednolicenie miar jakości danych pożądane jest dla wszystkich celów, nie tylko dla rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, ale także modeli wewnętrznych.

Sprawdzanie spójności danych jest niezwykle ważną część procesu oceny jakości danych.

Powinny zostać dozwolone przybliżenia i wygładzanie danych historycznych.

- CRO Forum uważa, że CEIOPS powinien potwierdzić Artykuł 81 Dyrektywy („Comparison against experience”), który informuje, że można stosować aproksymacje udziału reasekuratora w przypadku braku danych.
- CRO Forum proponuje, aby CEIOPS wyjaśnił, że gdy firmy „wykorzystują dane historyczne w przypadku zmian w środowisku lub w obowiązującym prawie”, to nie może mieć miejsca jakakolwiek manipulacja danymi, a założenia muszą zostać dokładnie uzasadnione.

Funkcja aktuarialna powinna dokonywać przeglądów danych, a nie ich audytu.

- CRO Forum uważa, że funkcja aktuarialna powinna dokonywać przeglądu danych pod kątem ich rozsądności i spójności do celów analizy, ale nie powinna ich audytować.

Komentarze Groupe Consultatif

Dostępne dane często nie są idealne w zakresie:

- Odpowiedniości (nowsze dane są bardziej „odpowiednie” niż dane starsze)
- Kompletności (kompletność nawet danych wewnętrznych jest ograniczona) lub
- Dokładności (prawie wszystkie dane są początkowo gromadzone do celów operacyjnych).

Mimo to zawartość dokumentu CP43 jest w dużym stopniu rozsądna.

Dokument nie zawiera szczegółowych wytycznych, jak dokładnie ma wyglądać dokumentacja potwierdzająca jakość danych (jeśli jakakolwiek).

GC jest zaniepokojone nadużywaniem polegania na wszystkich dostępnych danych historycznych. Podczas gdy istnieją korzyści z wykorzystywania długich ciągów danych do oszacowań, to należy zauważyć, że często bardziej aktualne dane są lepsze do ustalania założeń na przyszłość niż dane starsze.

Należy być świadomym faktu, że kompletność nawet danych wewnętrznych może być ograniczona. W związku z tym należy rozważyć konieczność wykorzystania danych zewnętrznych (przez stowarzyszenia aktuariuszy bądź instytucje rządowe). Rozwój takich danych zewnętrznych powinien być motywowany przez nadzór (w Polsce przykładem mogą być tablice trwania życia).

CP 44

Rezerwy techniczne

Korekta do odzysków z kontraktów reasekuracyjnych i od spółek specjalnego przeznaczenia (SPV) związana ryzykiem niewykonania zobowiązania przez kontrahenta

Główne zagadnienia

Dokument dostarcza wskazówek dotyczących obliczania korekt do odzysków z kontraktów reasekuracyjnych i od spółek specjalnego przeznaczenia (SPV) związanych ryzykiem niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

Proponowane jest wyliczanie korekty jako iloczynu:

- Prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania, i
- Parametru LGD (loss-given default, wysokość straty pod warunkiem niewykonania zobowiązania) uwzględniając spodziewany odzysk.

Korekta powinna być wyliczana uwzględniając strumienie finansowe oraz prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w poszczególnych latach (suma po latach z iloczynu prawdopodobieństwo*stopa*odzyski). W szczególnych przypadkach może być wykorzystane podejście „uśrednione” (‘through-the-cycle’).

Gdy spodziewana **stopa odzysku nie może być oszacowana**, wtedy należy użyć **stopy nie wyższej niż 40%**.

Jeśli wyliczając LGD uwzględniono **instrumenty ograniczające** ryzyko, wtedy ryzyko kredytowe powiązane z tymi zabezpieczeniami powinno być również uwzględnione w obliczeniach.

Korekty powinny być obliczane oddzielnie dla każdego kontrahenta i każdej linii biznesowej.

- W szczególnych przypadkach (takie samo prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania oraz stopa odzysku) można dokonywać łącznych obliczeń.

Komentarze CEA

CP 44 przyjmuje bardzo wysoki poziom ostrożności przy kalibracji, wymaga kłopotliwych wyliczeń i potencjalnie generuje efekty pro-cykliczne.

Proponowane 40% ograniczenie na stopę odzysku dla kontrahentów, dla których stopa nie może być oszacowana, jest za niskie.

- CEA jest zwolennikiem użycia w takim przypadku stopy 50% tak, jak w QIS4,
- Zakłady powinny móc użyć stopy wyższej niż 50% dla kontrahentów mających pokrycie SCR.

Użycie oszacowań punktowych w czasie, zamiast uśrednionych ('through-the-cycle'). generuje efekty pro-cykliczne.

Ogólne komentarze CRO Forum

Podejście uśrednione ('through-the-cycle estimate') do wyliczenia prawdopodobieństw niewykonania zobowiązania byłoby preferowane.

Niepotrzebna i nadmierna ostrożność jest użyta przy oszacowaniu odzysków od kontrahentów.

- Należy zwrócić szczególną uwagę na:
  - Zapewnienie spójności, i
  - unikane podejścia nadmiernie ostrożnościowego w obliczeniach.

Proponowane podejście jest niespójne z propozycjami IASB oraz CRD (niezgodność z modelem strat zdefiniowanym przez IASB).

Ogólne komentarze Groupe Consultatif

Prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania i LGD powinny być rozpatrywane niezależnie wówczas, kiedy jest to praktyczne.
Sugerowane ograniczenia 40% na stopę odzysków jest nadmiernie ostrożnym podejściem, w szczególności gdy miałyby być aplikowane do zakładów podlegających nadzorowi wypłacalności.

Takie samo 40% ograniczenie na stopę odzysków jest wykorzystywane przy obliczeniu SCR (CP 51 – SCR counterparty default risk module). GC zastanawia się czy to podejście jest spójne, poziom 40% wydaje się bardzo niski w odniesieniu do najlepszego oszacowania.

CP 45

Uproszczone metody
i techniki do kalkulacji
najlepszego oszacowania

Główne zagadnienia

Dokument zawiera wskazówki dotyczące użycia uproszczonej metodologii do kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w celu zapewnienia, że zastosowane metodologie aktuarialne i statystyczne są proporcjonalne do natury, skali i złożoności szacowanych ryzyk.

Dokument zawiera wskazówki i zasady pozwalające zidentyfikować przypadki, kiedy rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe można obliczać na podstawie uproszczonych metod lub przybliżeń.

Proporcjonalność

Określenie wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przy użyciu odpowiedniej metody oraz biorąc pod uwagę naturę, skalę oraz złożoność ryzyk.

- Konieczne jest wytłumaczenie, jakie metody zostały wykorzystane i dlaczego.

Proces oceny proporcjonalności

Krok 1: Ocena natury, skali oraz złożoności

- Sprawdzenie, czy zostały wykorzystane odpowiednie metody,
- Identyfikacja miejsc, gdzie mogłyby zostać wykorzystane uproszczone metody.

Krok 2: Ocena błędu modelu

- Może wprowadzić dodatkową niepewność oszacowania,
- Im wyższa niepewność oszacowania, tym trudniej na nim polegać: zakład powinien móc ocenić błąd modelu,
- Gdy występuje materialny poziom błędu modelu: wykorzystanie alternatywnych technik.

Krok 3: Back testing

- Czy sposób wyliczenia najlepszego oszacowania w latach poprzednich jest odpowiedni także dla lat kolejnych?
- W przypadku systematycznego odchylenia od faktycznych wyników: dwa pierwsze kroki powinny zostać ponownie wykonane.

Dokument także opisuje koncepcję progów do określania dopuszczalności stosowania uproszczonych metod oraz specyficzne elementy odnoszące się do uproszczeń dotyczących udziałów reasekuratora w najlepszym oszacowaniu.

Szczegóły techniczne metod uproszczonych

Podejście oparte o zasady (principle-based) do obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Dostępność uproszczonych metod.

- Kryteria określające warunki, po spełnieniu których można zastosować uproszczenia,
- Kryteria w odniesieniu do błędu modelu występującego w przypadku zastosowania danej metody.

Progi materialności determinujące możliwość wykorzystania uproszczonych metod:

- W celu określenia stopnia błędu modelu w obliczeniach,
- W celu zapewnienia, że:
  - Jest to spójne z procesem oceny opartym o zasadę proporcjonalności,
  - Ocena błędu modelu odpowiednio przedstawia faktyczny poziom błędu modelu w przypadku wykorzystywania metody w danym zakładzie,
  - Nie prowadzi to do wrażenia, że zakład nie musi już przeprowadzać oceny poprawności metody uproszczenia.

Udział reasekuratora

Zasady analogiczne do dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto z korektą uwzględniającą przewidywane straty związane z **niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta**.

- Mogą zostać obliczone jako różnica między rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi brutto a rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi netto,
- Nie powinny zawierać składnika marginesu ryzyka,
- Zastosowanie technik brutto-do-netto pod poniższymi warunkami:
  - Rozróżnienie pomiędzy liniami biznesowymi jako minimum,
  - W przypadku rezerw szkodowych dla danej linii biznesowej – rozróżnienie między latami wypadku, gdzie proces zgłaszania i wypłat szkód nie został jeszcze zakończony.

Margines ryzyka

Uproszczona metoda oceny powinna być proporcjonalna do obejmowanych ryzyk i zgodna z zasadami wyceny Solvency II.

- Niezależnie od tego, czy metoda jest wyszczególniona w ramach Poziomu 2 czy nie
- Metody wykorzystywane do **prognozy przyszłych poziomów SCR** dla każdej linii biznesowej nadal będą proporcjonalne do ryzyka w następującej kolejności dokładności:
  - Pełna kalkulacja wszystkich przyszłych poziomów SCR,
  - Użycie uproszczeń dla niektórych lub wszystkich modułów oraz podmodułów,
  - Użycie uproszczeń do obliczenia całego SCR dla poszczególnych (przyszłych) lat,
  - Oszacowanie wszystkich przyszłych poziomów SCR „na raz”.

Komentarze CEA

Zasady oceny proporcjonalności są dość pomocne.

CEA zgadza się ze stanowiskiem CEIOPS, aby nie podawać szczegółowych formuł metod uproszczonych na poziomie 2.

Na poziomie 2 są potrzebne kryteria wyboru uproszczonych metod, co wprowadzi równowagę między potrzebą zharmonizowanego użycia uproszczeń przez zakłady oraz konieczną elastycznością.

- W ten sposób wybór metod będzie przeprowadzany przez ekspertów zakładu w oparciu o jego specyficzną sytuację, a uniknie się sztywnego stosowania kryteriów wyboru metodologii.

Komentarze CFO Forum

Ogólnie CFO Forum zgadza się z omawianym dokumentem i zidentyfikowało jedynie kilka kwestii.

„Prawdziwe” najlepsze oszacowanie może być trudne do osiągnięcia.

- Zasady zawarte w paragrafie 3.68 wydają się rozsądne. Jednakże, w wielu przypadkach mogą pojawić się trudności z określeniem „prawdziwego” najlepszego oszacowania, a przez to z określeniem błędu modelu.

Należy w trakcie podejmowania decyzji dotyczącej wyboru bardziej skomplikowanej techniki rozważyć relację kosztów do korzyści z jej stosowania.

- Zakłady nie powinny wprowadzać bardziej skomplikowanych technik w przypadku, gdy koszty przewyższają możliwe zyski.

Akty wykonawcze poziomu 2 powinny zawierać wskazówki dotyczące częstotliwości przeprowadzania „back testing”.

CP 47

Standardowa formuła SCR

Struktura modułu Ryzyka

Rynkowego

Główne zagadnienia

Dokument konsultacyjny podaje wytyczne odnośnie struktury modułu Ryzyka Rynkowego w ramach Formuły Standardowej obliczania Kapitałowego Wymogu Wyplacalności.

Dodatkowo, dokument konsultacyjny wprowadza niewielkie **zmiany w ujęciu niektórych ryzyk** w stosunku do tekstu oryginalnego.

- Zmienność stopy procentowej będzie rozważana w ramach modułu ryzyka stopy procentowej (wpłynie to na wymogi kapitałowe dla produktów rentowych oraz produktów z udziałem w zysku).
- W module ryzyka zmian cen nieruchomości CEIOPS rozważa czy wprowadzić rozgraniczenie między różnymi typami nieruchomości.
- Ryzyko płynności powinno być uwzględnione w ramach filaru 2 i 3.

Uwagi ogólne:

- CEIOPS rekomenduje uwzględnienie ryzyka płynności w ramach filaru 2 i 3 i nie wprowadzania zmian w formule standardowej w odniesieniu do tego ryzyka.
- Podejście **zmiany NAV** stosowane dla oszacowania wymogu dla ryzyk rynkowych powinno być oparte o Najlepsze Oszacowanie bez uwzględnienia Marginesu Ryzyka.

Główne zagadnienia

Ryzyko stopy procentowej

- CEIOPS proponuje pozostawienie podejścia **Delta-NAV** pomimo pewnych wątpliwości ze strony uczestników badania QIS4.
- Narzuty kapitałowe zostaną obliczone w oparciu o scenariusze szokowe na strukturę stóp procentowych w połączeniu ze zmianą parametru zmienności.

Ryzyko kursowe waluty obcej

- **Podejście scenariuszowe** oceny wymogu kapitałowego na ryzyko kursowe zostało udoskonalone.
- Rozpatrywane są dwa scenariusze: wzrostu i spadku kursu względem waluty lokalnej. Jako walutę lokalną rozumie się walutę, w której zakład przygotowuje sprawozdania do nadzoru.

Ryzyko kredytowe

- Moduł obejmuje ryzyko kredytowe w odniesieniu do kontraktów, gdzie ryzyko jest ponoszone przez ubezpieczonego, kredytowe instrumentów pochodnych oraz innych kredytowych inwestycji: udziałów w funduszach inwestycyjnych, czy pożyczkach zabezpieczonych hipotecznie.
- Wymóg kapitałowy będzie ustalony w oparciu o scenariusze wzrostu/spadku narzutów kredytowych.
- Podejście czynnikowe (*factor*) będzie stosowane dla ekspozycji z wyłączeniem kredytowych instrumentów pochodnych, dla których stosowane będzie podejście scenariuszowe.

Ryzyko nieruchomości

- **Podejście Delta-NAV** będzie nadal stosowane. Kalibracja scenariuszy szokowych będzie rozpatrzona w ramach kolejnych fali konsultacji.
- Udziały w spółkach handlu nieruchomościami powinny być ujęte w module ryzyka nieruchomości jeśli tylko ekspozycja ryzyka zależy od zmian cen nieruchomości, w przeciwnym wypadku ekspozycja taka powinna być ujęta w module ryzyka zmian cen akcji.

Ryzyko koncentracji

- Moduł obejmuje aktywa rozpatrywane w ramach modułów: ryzyka stopy procentowej, akcji, kredytowego i nieruchomości. Aktywa kryjące zobowiązania, gdzie ryzyko ponosi ubezpieczony oraz obligacje rządowe są wyłączone z tego modułu.
- Koncentracja ryzyka obejmuje jedynie akumulacje ekspozycji względem kontrahenta, nie pokrywa kumulacji ekspozycji według sektorów, obszaru geograficznego.

Komentarze CEA

CEIOPS będzie musiał zapewnić, że włączenie zmienności stopy procentowej do modułu ryzyka stopy procentowej nie zaburzy adekwatności kalibracji tego modułu.

Scenariusze szokowe były skalibrowane do poziomu ufności 99,5% w rocznym horyzoncie czasowym. Istnieje wątpliwość, czy włączenie dodatkowego czynnika zmienności nie będzie prowadzić do zbyt wygórowanych wymogów kapitałowych.

Uwzględnienie zachowań ubezpieczonych (np. dynamicznych stóp wypowiedzeń) w obliczeniach wymogu na ryzyka rynkowego może prowadzić do podwójnego uwzględnienia tego ryzyka.

Współzależności między modułami ryzyk rynkowych a ryzykiem stóp wypowiedzeń są uwzględnione poprzez macierz korelacji na poziomie agregacji.

Wymóg przeprowadzenia obliczeń osobno dla każdej waluty obcej może okazać się niewłaściwy ze względu na korelacje między walutami. Dotyczy to zwłaszcza walut krajów kandydujących do strefy Euro.

CEA proponuje uwzględnienie grupowania walut obcych zamiast uwzględniania każdej waluty indywidualnie. Zasada proporcjonalności powinna zostać zachowana.

Komentarze CRO Forum

Problematyczną kwestią jest techniczny aspekt uwzględnienia parametru zmienności w module ryzyka stopy procentowej. CRO Forum sugeruje uwzględnienie zmienności stopy procentowej w osobnym module lub wyodrębnienie osobnego scenariusza szokowego dla tego ryzyka.

Poparcie dla propozycji ustalenia progu materialności dla wydzielenia walut obcych w odrębnych obliczeniach. Ekspozycje poniżej progu materialności powinny być przydzielone do najbardziej z nimi skorelowanych walut.

W odniesieniu do zmian w kalibracji parametrów szokowych powinno zostać doprecyzowane, czy scenariusze szokowe będą badane w warunkach statycznych czy dynamicznych, np.: 20% wzrost cen nieruchomości we wszystkich możliwych scenariuszach rynkowych (podejście statyczne), czy raczej spadek o 50% cen nieruchomości w warunkach wzrostu rynku i jedynie 15% w warunkach spadku rynku (podejście dynamiczne).

Komentarze Groupe Consultatif

Zgodnie z wynikami badania QIS4 ryzyko rynkowe stanowi istotną część wymogu kapitałowego dla ubezpieczeń na życie. Wprowadzanie wszelkich modyfikacji powinno zostać szczegółowo uzasadnione.

Potrzeba doprecyzowania, w jaki sposób zostanie uwzględniony parametr zmienności dla stopy procentowej: poprzez nierównoległe przesunięcia krzywej, czy poprzez zmiany w parametrach krzywizny.

Kwestia agregacji SCR dla poszczególnych walut obcych. Groupe Consultatif proponuje podejście zakładające niezależność: użycie pierwiastka z sumy kwadratów, zamiast sumy arytmetycznej.

Poparcie koncepcji „grupowania” walut obcych według stopnia skorelowania.

CP 48

Standardowa formuła SCR

Ryzyko ubezpieczeń
majątkowych

CP 48 - Moduł ryzyka ubezpieczeń majątkowych

CEIOPS odniósł się pod wyników i komentarzy do podejścia wykorzystanego w badaniu QIS4 i wprowadził szereg zmian. Główne przesłanie, które przyświeca tym zmianom to:

- **Formuła standardowa** powinna być tak **prosta** jak tylko to możliwe
- Jeżeli **prosta formuła nie pasuje** do specyfiki biznesu należy opracować i wykorzystać do obliczeń **model wewnętrzny**, pełny lub częściowy

Najbardziej istotne zmiany:

- Rezygnacja z dywersyfikacji geograficznej
- Zmiana sposobu wyznaczania odchylenia standardowego dla ryzyka składki
- Uwzględnienie w modelu standardowym ryzyka związanego z wieloletnimi umowami ubezpieczenia
- Zmiana w podejściu do modelowania ryzyka katastroficznego

CP 48 - Moduł ryzyka ubezpieczeń majątkowych

Ryzyko rezerwy i składki

Wymaganie kapitałowe dla ryzyka składki i rezerwy NL_{pr}

gdzie

$$NL_{pr} = \rho(\sigma)V$$

- V – miara wolumenu
- σ - odchylenie standardowe współczynników adekwatności rezerwy składki (wskaźnik mieszany) i rezerwy szkodowej
- ρ - pewna funkcja odchylenia standardowego

$$V = \sum_{lob} (V_{(prem,lob)} + V_{(res,lob)})$$

- Miara ryzyka dla składki:

$$V_{(prem,lob)} = \max(P_{lob}^{t,written}, P_{lob}^{t,earned}, P_{lob}^{t-1,written}) + C_{lob}^{PP}$$

- Miara ryzyka dla rezerw:

$$V_{(res,lob)} = PCO_{lob}$$

CP 48 - Moduł ryzyka ubezpieczeń majątkowych

Ryzyko rezerwy i składki

- Agregacja odchyleń , $\alpha = 0.5$

$$\sigma_{lob} = \frac{\sqrt{(\sigma_{(prem,lob)} V_{(prem,lob)})^2 + 2\alpha \sigma_{(prem,lob)} \sigma_{(res,lob)} V_{(prem,lob)} V_{(res,lob)} + (\sigma_{(res,lob)} V_{(res,lob)})^2}}{V_{(prem,lob)} + V_{(res,lob)}}$$

- Łączne odchylenie standardowe jest zagregowane przy użyciu macierzy korelacji:

$$\sigma = \sqrt{\frac{1}{V^2} \sum_{rxc} CorrLob_{r,c} \sigma_r \sigma_c V_r V_c}$$

- Funkcja $\rho+1$ to p-ty kwantyl rozkładu lognormalnego o wartości oczekiwanej równej 1 i odchyleniu standardowym σ :

$$\rho(\sigma) = \frac{\exp(N_p \sqrt{\ln(\sigma^2 + 1)})}{\sqrt{\sigma^2 + 1}} - 1$$

- N_p to 99.5% kwantyl standardowego rozkładu normalnego
- W przybliżeniu $\rho(\sigma) \approx 3\sigma$

CP 48 - Moduł ryzyka ubezpieczeń majątkowych

Najważniejsze zmiany

Dywersyfikacja geograficzna

- CEIOPS zaproponował całkowitą rezygnację z uwzględnienia efektu dywersyfikacji jako elementu podnoszącego poziom komplikacji modelu, a wpływający znacząco jedynie na wyniki reasekuratorów i wielkich, międzynarodowych grup ubezpieczeniowych
- CEIOPS włączył rozważania dotyczące dywersyfikacji jako część badania wpływu („Impact Assessment”)

Zmiana sposobu wyznaczania odchylenia standardowego dla ryzyka składki

- Wyznaczanie odchyłeń standardowych σ w QIS 4 jako credibility mix wartości rynkowych i wartości obliczonych w oparciu o dane zakładu pozytywnie ocenione przez uczestników badania
- Mimo to CEIOPS rezygnuje z tego podejścia - potencjalne wady podejścia przewyższają korzyści:
  - Znacząco rośnie poziom skomplikowania modelu
  - Mechaniczne obliczanie σ w oparciu o wskaźniki szkodowości jest niewłaściwe (wpływ zmian w portfelu, zmian produktów, transferu portfeli, zmian w reasekuracji itd.)

CP 48 - Moduł ryzyka ubezpieczeń majątkowych

Najważniejsze zmiany

Zmiana sposobu wyznaczania odchylenia standardowego dla ryzyka składki

Propozycja w nowym dokumencie konsultacyjnym CP 71 „SCR Standard Formula Calibration of non-life underwriting risk” - istotne podwyższenie wartości σ

Linia biznesowa	QIS 4 / CP 48		CP 71	
	Czynnik dla składki	Czynnik dla rezerwy	Czynnik dla składki	Czynnik dla rezerwy
OC komunikacyjne	9%	12%	10%	12.5%
Pozostałe komunikacyjne	9%	12%	10%	12.5%
Morskie, lotnicze, transport (MAT)	12.5%	10%	20%	17.5%
Ogień i pozostałe majątkowe	10%	10%	12.5%	15%
OC ogólne	12.5%	15%	17.5%	20%
Kredyty i gwarancje	15%	15%	20%	20%
Zabezpieczenie prawne	5%	10%	7.5%	12.5%
Turystyczne (Assistance)	7.5%	10%	10%	15%
Pozostałe	11%	10%	20%	20%
Reasekuracja nieproporcjonalna	15%	15%	30%	30%

CP 48 - Moduł ryzyka ubezpieczeń majątkowych

Najważniejsze zmiany

Ryzyko składki dla umów wieloletnich – modyfikacja miary wolumenu

$$V_{(prem,lob)} = \max(P_{lob}^{t,written}, P_{lob}^{t,earned}, P_{lob}^{t-1,written}) + C_{lob}^{PP}$$

CP 48 - Moduł ryzyka ubezpieczeń majątkowych

Najważniejsze zmiany

Dla **ryzyka katastroficznego w ramach ubezpieczeń majątkowych CEIOPS** proponuje wykorzystanie zmodyfikowanej wersji Metody 2 z badania QIS4

- Formuła standardowa dla modułu ryzyka katastroficznego będzie wykorzystywała **standardowe scenariusze**
- Scenariusze standardowe będą przygotowane bardziej szczegółowo przez CEIOPS we współpracy z ubezpieczycielami,
- Zostanie podanych więcej szczegółów w ramach konkretnych linii biznesowych,
- CEIOPS proponuje utworzenie w każdym kraju grup roboczych, których zadaniem będzie praca nad przygotowaniem scenariuszy
- W określonych sytuacjach będzie możliwe wykorzystanie prostego podejścia czynnikowego użytego w QIS4 (Metoda 1)

CP 48 - Moduł ryzyka ubezpieczeń majątkowych

Komentarze CEA

Zdaniem CEA propozycja CEIOPS to przejście do wyliczeń prostszych, ale opartych na jeszcze bardziej konserwatywnych założeniach.

Efekty dywersyfikacji powinny być odpowiednio uwzględniane w formule standardowej

CEA rekomenduje wykorzystywanie parametrów specyficznych dla określonych ubezpieczycieli przy wyznaczaniu wymagania kapitałowego związanego z ryzykiem składki i rezerw.

CEA odniosła się krytycznie do wartości niektórych parametrów (korelacje, odchylenia standardowe) zaproponowanych w CP jako do zbyt wysokich, biorąc pod uwagę wyniki QIS4.

CEA rekomenduje pozostawienie możliwości wykorzystania spersonalizowanych scenariuszy przy obliczeniach związanych z ryzykiem katastroficznym

Istotne jest znalezienie funkcjonalnego rozwiązania dotyczącego właściwej identyfikacji umów nieproporcjonalnych w ramach formuły standardowej

CEA poprosiła o wyjaśnienia dotyczące uwzględniania umów wieloletnich w ryzyku składki (nowo wprowadzonej miary wolumenu dla ryzyka składki)

CP 48 - Moduł ryzyka ubezpieczeń majątkowych

Komentarze CRO Forum

Moduł ryzyka ubezpieczeń majątkowych przestaje być wrażliwy na ryzyko

Moduł nie uwzględnia cykli underwritingowych, spodziewanych zysków lub strat

Kalibracja modułu:

- określenie wpływu zmian na wymogi kapitałowe możliwe będzie dopiero po kalibracji parametrów,
- kalibracja powinna zapewniać wypłacalność w horyzoncie jednorocznym,
- kalibracja i opracowanie scenariuszy powinny odbywać się przy czynnym udziale sektora we wstępnej fazie QIS5

Model standardowy powinien dawać możliwość wykorzystywania spersonalizowanych scenariuszy katastroficznych

Segmentacja modułu powinna być zorientowana bardziej na produkty ubezpieczeniowe (niekoniecznie na ryzyka)

Uzasadnione wydają się dalsze prace dotyczące uwzględnienia reasekuracji nieproporcjonalnej w modelu standardowym

CP 48 - Moduł ryzyka ubezpieczeń majątkowych

Komentarze Groupe Consultatif

GC wyraża zaniepokojenie, że kierunek zmian proponowanych przez ten dokument jest sprzeczny z celem dyrektywy - utworzeniem standardu wrażliwego na ryzyko, dającego bodźce do wdrażania i doskonalenia praktyk zarządzania ryzykiem

Kolejne uproszczenia modułu ryzyka ubezpieczeń majątkowych prowadzą do sytuacji, gdzie dla wielu ubezpieczycieli konieczne będzie zastosowanie pełnego lub częściowego modelu wewnętrznego. GC rekomenduje CEIOPS uwzględnienie w dalszych rozważaniach rosnących kosztów po stronie ubezpieczycieli.

Formuła standardowa dla ryzyka ubezpieczeń majątkowych powinna zostać poddana kolejnej ocenie po przeprowadzeniu kalibracji parametrów

CP wprowadzana wiele nowych formuł i terminów, jednak nie zawsze są one wystarczająco szczegółowo opisane (w szczególności uwzględnianie ryzyka składki dla umów wieloletnich)

CP 49

Standardowa formuła SCR

Ryzyko techniczne związane
z ubezpieczeniami na życie

Standardowa formuła SCR

Dokument dotyczy modułu ryzyka technicznego związanego z ubezpieczeniami na życie w formule standardowej SCR.

Nie było zasadniczych zmian w podejściu do ryzyka technicznego związanego z ubezpieczeniami na życie w stosunku do QIS4. Zmiany dotyczyły jedynie poziomów kalibracji niektórych scenariuszy szokowych (stres testów):

- Wymóg kapitałowy dla ryzyka śmiertelności: powiększenie wskaźników śmiertelności o 15% (wcześniej 10%);
- Wymóg kapitałowy dla ryzyka zachorowalności/niezdolności do pracy: zwiększenie wzrostu wskaźnika zachorowalności w pierwszym roku do 50% (z 35%) i pozostawienie 25% w kolejnych latach; dodatkowo zmniejszenie o 20% wskaźników powrotu do zdrowia;
- Wymóg kapitałowy dla ryzyka katastroficznego: z modułu dotyczącego ubezpieczeń na życie została usunięta część dotycząca wzrostu wskaźnika niezdolności do pracy, natomiast wzrost wskaźników umieralności został zwiększony do 2.5 ‰ (z 1.5 ‰).

Standardowa formuła SCR: podsumowanie

CEIOPS zaproponował metodę i poziom zmian parametrów przy stres testach dotyczących ryzyka śmiertelności, ryzyka długowieczności, ryzyka zachorowalności /niezdolności do pracy, ryzyka rewizji wysokości rent, ryzyka związanego z rezygnacjami z umów, ryzyka związanego z wysokością ponoszonych kosztów oraz ryzyka katastroficznego.

- Do obliczenia ryzyka związanego z ubezpieczeniami na życie powinno być stosowane podejście **zmiany NAV** oparte o Najlepsze Oszacowanie bez uwzględnienia Marginesu Ryzyka w rezerwach. Wymogi kapitałowe dotyczące poszczególnych ryzyk w tym module obliczane są przez zastosowanie scenariuszy szokowych.
- Zaproponowano, żeby kalibracja parametrów w scenariuszach szokowych w module ubezpieczeń na życie dotyczyła tylko poziomu i trendu tych parametrów. Zakłada się, że zmienność komponentów ryzyka została pośrednio uwzględniona w poziomie i trendzie tych parametrów oraz w ryzyku katastroficznym.

Standardowa formuła SCR - CEIOPS

Ryzyko	Poziom kalibracji parametrów w scenariuszach testowych	Komentarz
Ryzyko śmiertelności	(Stały) 15% wzrost wskaźników śmiertelności.	Zwiększenie w stosunku do 10% wzrostu wskaźników śmiertelności stosowanego w QIS4.
Ryzyko długowieczności	(Stały) 25% spadek wskaźników śmiertelności.	Taki sam poziom jak w QIS4.
Ryzyko niezdolności do pracy	50% wzrost wskaźnika zachorowalności / niezdolności do pracy w pierwszym roku i 25% wzrost w kolejnych latach. Dodatkowo, tam gdzie ma to zastosowanie, (stały) 20% spadek wskaźników wyzdrowienia / odzyskania zdolności do pracy.	Zwiększenie wzrostu wskaźnika w stosunku do QIS4 w pierwszym roku. Dodanie spadku wskaźników powrotu do zdrowia / odzyskania zdolności do pracy. Ta część modułu prawdopodobnie będzie stosowana tylko, gdy nie będzie możliwe rozdzielenie kontraktu pomiędzy część dotyczącą ubezpieczeń na życie i część dotyczącą ubezpieczeń zdrowotnych.

Standardowa formuła SCR - CEIOPS

Ryzyko	Poziom kalibracji parametrów w scenariuszach testowych	Komentarz
Ryzyko związane z wysokością ponoszonych kosztów	Wzrost o 10% kosztów w stosunku do poziomu best estimate. Podniesienie o 1% inflacji kosztów.	W QIS4 zakładano, że 75% dodatkowych wydatków można odzyskać podnosząc opłaty pobierane od ubezpieczonych. CEIOPS chce z tego zrezygnować.
Ryzyko rewizji wysokości rent	Wzrost o 3% kwoty płatnej z tytułu rent narażonych na ryzyko rewizji wysokości rent.	Taki sam poziom, jak w QIS4.
Ryzyko związane z rezygnacjami z umów	Największy z poniższych: <ul style="list-style-type: none"> • 50% wzrost stopy rezygnacji umów; • 50% spadek stopy rezygnacji z umów; • Rezygnacje z umów na poziomie 30%. 	W każdym z trzech scenariuszy zmiana stóp rezygnacji dotyczy tylko tych polis, w przypadku których taka zmiana jest niekorzystna dla ubezpieczyciela.
Ryzyko katastroficzne	Wzrost współczynników umieralności o 2.5‰.	Zrezygnowano ze zmiany współczynników zachorowalności (były w QIS4).

Ogólne komentarze CEA

Podejście CEIOPS jest zbyt ostrożne. Wszystkie zmiany parametrów w scenariuszach testowych podnoszą wymagania kapitałowe.

Analizy przeprowadzane na podstawie danych dotyczących jednego kraju mogą nie być wystarczająco reprezentatywne dla potrzeb ustalania poziomu parametrów w scenariuszach testowych. Rekomendacja, żeby w przypadku braku ogólnoeuropejskich badań (np. zachorowalność) pozostawić parametry do scenariuszy testowych na poziomie QIS4.

Skokowa zmiana współczynników śmiertelności przy obliczaniu ryzyka śmiertelności i długowieczności powinna być traktowana jako uproszczenie.

Dla ryzyk śmiertelności, długowieczności i rezygnacji z umów scenariusze testowe dotyczą tylko polis, dla których zmiana danego parametru powoduje stratę. Pomijany jest efekt dywersyfikacji. Poza tym wyodrębnienie polis generujących straty w poszczególnych testach może być uciążliwe.

Powinna być możliwość zastosowania parametrów specyficznych dla danej firmy do obliczania ryzyka technicznego związanego z ubezpieczeniami na życie w standardowej formule.

Ogólne komentarze CRO Forum

Proponowane zwiększenie współczynników śmiertelności do 2.5‰ jest zbyt wysokie (zmiana o 1.5‰ była lepsza).

CRO Forum uważa, że w niektórych przypadkach scenariusze testowe są zbyt konserwatywne (powinny być skalibrowane do jednorocznego horyzontu czasowego). Zmiany parametrów do scenariuszy testowych w module ubezpieczeń na życie wydawały się dość wysokie nawet przed ostatnimi zmianami zaproponowanymi przez CEIOPS.

CRO Forum proponuje ograniczenie zakresu zmian parametrów w scenariuszach dotyczących ryzyka rezygnacji z umów do wykupów oraz zaprzestania opłacania składek. Pozostałe opcje zostałyby włączone do scenariusza tylko w przypadku, jeśli mają istotny wpływ na wyniki.

Należy jak najwcześniej rozpocząć przygotowania do QIS5 (kalibracja parametrów w scenariuszach testowych).

Ogólne komentarze Groupe Consultatif

Według GC kryteria zastosowane przez CEIOPS przy zmianie poziomu parametrów do scenariuszy testowych nie zawsze ma uzasadnienie aktuarialne – bardziej ostrożna kalibracja niż uzasadnione zmiany poziomu parametrów.

Nie wszystkie propozycje uczestników QIS4 zostały zaakceptowane (m. in. stopniowy zamiast stałego wzrost współczynników śmiertelności - ta propozycja była rozważana przez CEIOPS, ale została odrzucona).

Ogólna uwaga dotycząca ryzyk związanych z umieralnością: łatwiejsze do modelowania i bardziej logiczne byłoby modelowanie trendu i poziomu niepewności dotyczącej współczynników umieralności niż niezależne modelowanie ryzyk śmiertelności i długowieczności.

CP 50

Standardowa formuła SCR

Moduł ryzyka zdrowotnego

Główne zagadnienia

Dokument zawiera wskazówki dotyczące zakresu modułu oraz obliczania wymogu kapitałowego dla ryzyka wynikającego z **underwritingu ubezpieczeń zdrowotnych** w przypadku, gdy ubezpieczenie jest obsługiwane na zasadach podobnych do ubezpieczeń na życie lub do ubezpieczeń majątkowych.

Podział ubezpieczeń pomiędzy moduły ryzyka ubezpieczeń na życie, majątkowych oraz zdrowotnych nadal jest niejasny na wielu rynkach.

Aktualnie dokument proponuje nowy sposób traktowania ubezpieczeń zdrowotnych.

- Zawiera wskazówki dotyczące specyficznych cech produktów ubezpieczeniowych.

CEIOPS definiuje ubezpieczenie zdrowotne jako “każdy rodzaj ubezpieczenia kompensujący straty (na przykład utratę dochodu) spowodowanej chorobą, wypadkiem lub niepełnosprawnością (ubezpieczenie dochodu) oraz wydatki medyczne ponoszone w związku z chorobą, wypadkiem lub niepełnosprawnością (ubezpieczenie medyczne)”.

Szczegółowe zalecenia dotyczące klasyfikacji ubezpieczeń zdrowotnych w ramach modułów w celu obliczania SCR.

- Wiele obszarów nadal wymaga dyskusji.

Szczegółowe podsumowanie

Dla wszystkich umów dodatkowych typu „rider” do umów ubezpieczenia na życie oraz majątkowych, jeśli świadczenia te są materialne LUB mogą zostać wydzielone.

- Powinny one zostać uwzględnione w module ubezpieczeń zdrowotnych.

Jeżeli świadczenia z umów dodatkowych są niematerialne ORAZ nie mogą zostać wydzielone.

- Postępowanie z produktem powinno zależeć od głównego świadczenia w ramach umowy.

CEIOPS poda dokładne **wskazówki** dotyczące wyboru poszczególnych modułów w celu uniknięcia subiektywnego wyboru przez zakłady.

Wymóg kapitałowy dla ubezpieczeń zdrowotnych powinien być obliczany jako kombinacja **dwóch podmodułów**.

SLT health

Dla ubezpieczeń zdrowotnych prowadzonych na technicznych zasadach podobnych do ubezpieczeń na życie

Non-SLT health

Dla ubezpieczeń zdrowotnych prowadzonych na odmiennych technicznych zasadach niż ubezpieczenia na życie

Szczegółowe podsumowanie

W obu podmodułach ryzyko katastroficzne jest obliczane analogicznie do modułu ubezpieczeń majątkowych.

- Dokument zawiera przykładowe scenariusze katastroficzne.

Moduł SLT health:

- Elementy ryzyka są analogiczne, jak w module ubezpieczeń na życie, jednak dla niektórych ryzyk istnieją pewne różnice w szczegółach dotyczących obliczeń oraz wykorzystywanych scenariuszy.
- Tam, gdzie moduł ubezpieczeń na życie jest wykorzystywany dla określonego ryzyka, szczegóły wyliczenia SCR nie jest objęty CP50.
- Szczegółowe wytyczne są opisane w odniesieniu do modułu niepełnosprawności / zachorowalności, gdyż będą one stosowane do ubezpieczeń medycznych ubezpieczanych na zasadach podobnych do ubezpieczeń na życie.

Moduł Non-SLT health:

- Tak jak moduł ubezpieczeń majątkowych składa się z dwóch kategorii ryzyk: ryzyka katastroficznego i ryzyka składek/rezerw.
- CEIOPS rozważa trzy **definicje** linii biznesowych dla oceny **ryzyka składek/rezerw**:
  - Traktowanie linii biznesowych jednakowo,
  - Podział na dwie linie biznesowe – ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe,
  - Podział na trzy linie biznesowe – ubezpieczenia wypadkowe, chorobowe oraz ubezpieczenia wypadkowe pracowników (workers' compensation), z różnymi kalibracjami odchylenia standardowego dla każdej linii.
- Podejście nadal jest relatywnie skomplikowane.

Komentarze CEA (1)

CEA proponuje trzymanie się punktu A Aneksu I Dyrektywy Solvency II, który wyraźnie rozróżnia pomiędzy ubezpieczeniem od „wypadku” i „choroby”.

CEA proponuje następującą definicję ubezpieczenia zdrowotnego:

- Ubezpieczenie zdrowotne może być rozumiane jako podstawowy termin odnoszący się do wszystkich typów ubezpieczeń rekompensujących straty lub wydatki, spowodowane leczeniem oraz długo- i krótkookresową opieką, dostarczające usługi z zakresu pomocy medycznej lub ubezpieczenie dodatkowe do ubezpieczenia zdrowotnego,
- Powyższa definicja wydaje się być wystarczająco elastyczna dla wszystkich rynków europejskich i pozwoli na podział na trzy działy ubezpieczeń.

Ryzyko niepełnosprawności powinno być włączone do ubezpieczeń na życie, a ryzyko wypadku – do ubezpieczeń majątkowych.

Komentarze CEA (2)

CEA proponuje, aby moduł ryzyka ubezpieczeń na życie zawierał oddzielne stresy dla:

- Ryzyka niepełnosprawności, który wzięłyby pod uwagę specyficzne elementy tych produktów,
- Ubezpieczeń wypadkowych pracowników, który wzięłyby pod uwagę specyficzne elementy tych produktów .

Cechy szczególne publicznych/prywatnych systemów zdrowotnych w ramach Unii Europejskiej zostaną najlepiej ujęte poprzez zgodę na wykorzystanie przez kraj i/lub zakład ubezpieczeń specyficznych parametrów do obliczania kapitału z tytułu tego ryzyka.

CEA sugeruje, aby zmienić podejście z factor-based na scenario-based w celu określenia wysokości kapitału dla zobowiązań z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych obsługiwanych na technicznych zasadach podobnych do ubezpieczeń na życie.

Komentarze CRO Forum

Ze względu na swoją specyfikę moduł ubezpieczeń zdrowotnych wymaga osobnych zasad kalibracji.

Kluczowa jest odpowiednia segmentacja modułu ubezpieczeń zdrowotnych.

- CRO Forum ma świadomość, że moduł ryzyka ubezpieczeń na życie jest specyficzny dla poszczególnych zakładów w ramach Unii Europejskiej i że istotnym jest stworzenie odpowiedniej dla nich wszystkich segmentacji. Do tego niezbędne są wskazówki lokalnych organów nadzoru, aby poszczególne zakłady wiedziały jak klasyfikować ubezpieczenia w ramach ich portfeli ubezpieczeń zdrowotnych.

Należy zezwolić na dywersyfikację geograficzną.

Należy wprowadzić parametry specyficzne dla zakładu.

Definicja ubezpieczenia zdrowotnego jest kluczowa do właściwej kalkulacji SCR. Jest spójna z zaproponowaną przez CEA:

- “Ubezpieczenie zdrowotne może być rozumiane jako termin ogólny odnoszący się do wszystkich typów ubezpieczeń rekompensujących straty lub wydatki spowodowane leczeniem oraz długo- i krótkookresową opieką, dostarczające usługi z zakresu pomocy medycznej lub ubezpieczenie dodatkowe do ubezpieczenia zdrowotnego.”

Wymaganym jest wczesne włączenie specjalistów z branży do określenia właściwych zasad kalibracji w QIS5.

Komentarze Groupe Consultatif

CEIOPS powinien rozważyć, czy oddzielny moduł ubezpieczeń zdrowotnych jest rzeczywiście niezbędny.

- Moduł ubezpieczeń na życie powinien być wykorzystywany dla długookresowych ubezpieczeń zdrowotnych z korektą nowego ryzyka „morbidity risk”.
- Moduł ubezpieczeń majątkowych powinien być wykorzystywany dla krótkoterminowych ubezpieczeń zdrowotnych.

Organy nadzoru w różnych krajach są spójne w traktowaniu ubezpieczeń zdrowotnych.

Musi zostać zachowana odpowiednia równowaga pomiędzy „standardowymi parametrami” a parametrami specyficznymi dla użytkownika”.

Rozumiemy, że korelacje prezentowane w dokumencie nadal podlegają ocenie, a GC chciałby wziąć udział w dyskusjach nad tymi parametrami.

CP 51

Formuła standardowa SCR

Dalsze wskazówki do modułu ryzyka

niewykonania zobowiązania przez kontrahenta

Główne zagadnienia

CP 51 ma na celu dalsze uszczegółowienie zasad obliczeń SCR dla modułu ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

Tak jak w QIS4 i podobne do Basel II w bankowości, ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta jest **oceniane wykorzystując**:

- Ekspozycję,
- Prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania,
- Ocenę parametru LGD (loss-given default, wysokość straty pod warunkiem niewykonania zobowiązania; uwzględniając efekt ograniczania ryzyka i zabezpieczenia).

Prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania pozostają określone w oparciu i ratingi nadawane kontrahentom przez agencje ratingowe (głównie z powodu braku rozsądnej alternatywy) lub na podstawie współczynnika OF/SCR dla kontrahentów-zakładów nie posiadających ratingu (ale podlegającym pod nadzór wypłacalności).

W teorii: obliczenia wymagają oceny **każdej pary ryzyka** oraz korelacji między nimi.

W praktyce:

- poczyniono wiele ustępstw, aby **uproszczyć podejście** (obliczenia na danych zagregowanych),
- w istotny sposób dokonano **re-kalibracji modelu**, aby uwzględnić efekty uwidocznione przez obecny **kryzys finansowy** – w efekcie dużo wyższe wymagania kapitałowe.

Podsumowanie

Obliczenia

- Wymagane obliczenie LGD (potrzebne oszacowania dla odzysków, efektów ograniczenia ryzyka, zabezpieczeń itp.).
- Proponowane są pewne uproszczenia. Cały czas pozostaje konieczność kwantyfikacji SCR „z” i „bez” efektu kontraktów reasekuracyjnych, SPV oraz instrumentów pochodnych (np. dla oszacowania efektu ograniczania ryzyka). W pewnych przypadkach może być użyta prosta formuła analityczna zamiast pełnego przeliczenia SCR.
- Obliczenia mogą być wykonane na danych zgrupowanych dla kontrahentów o podobnych cechach.
- Prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania są oszacowane na podstawie ratingu lub współczynnika wypłacalności.

Uwaga

- Kalibracja może ulec znaczącym zmianom ponieważ wydaje się, że w badaniu QIS4 nie doceniono wagi/istotności ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

Zalecenia

- Obniżenie stopy odzysków z 50% do 40% dla kontraktów reasekuracyjnych oraz 10% dla instrumentów pochodnych.
- Podana kalibracja dodatkowych parametrów wpływających na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (np. OF/SCR).
- Zakłady powinny dokładnie monitorować i kwantyfikować wszelkie zmiany w module niewykonania zobowiązania oraz raportować je do CEIOPS.

Ogólne komentarze CEA

CEA pozytywnie przyjęła propozycje uproszczeń.

CEA uważa, że kalibracja została dokonana przy zbyt ostrożnościowych założeniach i chciałaby poznać uzasadnienie wyboru poszczególnych parametrów.

Dłużnicy – posiadacze polis powinni zostać wyłączeni z obliczeń w module ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

Ogólne komentarze CRO Forum

Założenia kalibracji i wybór parametrów powinny być udokumentowany/uzasadniony.

Sposób traktowania/wyliczeń dla kontrahentów nie posiadających ratingu (ekspozycje typu 2, np: należności od pośredników, dłużnicy – posiadacze polis, depozyty w instytucjach cedujących, kapitał, kapitał początkowy, akredytywy) powinien być opracowany/uszczegółowiony.

Nadal brak szczegółów dotyczących progu (liczby stron, sugerowana liczba to 15) rozdzielającego ekspozycje typu 1 od 2 (dla depozytów w instytucjach cedujących, kapitału, kapitału początkowego, akredytyw).

Ogólne komentarze Groupe Consultatif

Bardzo konserwatywna kalibracja parametrów (np. wymaganie kapitałowe równe 100% wartości odzysków od brokerów/pośredników nie otrzymanych przez ponad 3 miesiące lub 23% wartości odzysków dla pozostałych ekspozycji typu 2).

Obliczenia nadal są bardzo złożone – GC popiera uproszczenia proponowane przez CEIOPS.

CP 52

Techniki ograniczania ryzyka

Główne zagadnienia

Dokument zawiera kryteria jakościowe dotyczące umów reasekuracyjnych oraz sekurytyzacji, które muszą być spełnione w celu upewnienia się, że **miał miejsce efektywny transfer ryzyka underwritingu**, obszary, w których wykorzystywane jest zmniejszanie ryzyka, założenia dotyczące zmian w profilu ryzyka oraz korekty SCR.

Reasekuracja może mieć znacznie mniejszy wpływ na obniżenie MCR/SCR niż ma aktualnie zgodnie z Solvency I.

- Pewne rodzaje reasekuracji z efektywnym transferem ryzyka mogą nie być brane pod uwagę w ramach formuły standardowej SCR.
- Ograniczenia obowiązywałyby w przypadku, gdy udział reasekuratora w przypadku scenariusza stresowego byłby znacznie niższy niż udział reasekuratora w najlepszym oszacowaniu.
- Zgodnie z Solvency I zmniejszenie z tytułu udziału reasekuratora w stosunku do całkowitego MCR jest oparte na aktuarialnie wyliczonym udziale reasekuratora w stosunku do najlepszego oszacowania (zakłady ubezpieczeń na życie) lub średnich poniesionych szkód (zakłady ubezpieczeń majątkowych).

CEIOPS proponuje zestaw **pięciu zasad**, które miałyby zastosowanie w dynamicznym obszarze technik ograniczania ryzyka.

Efektywny transfer ryzyka

Efekt ekonomiczny ponad formę prawną

Stabilność prawna, skuteczność i wykonalność

Płynność i rozpoznawalność wartości

Jakość kredytowa dostawcy instrumentu ograniczającego ryzyko

Szczegółowe podsumowanie

Główne zalecenia CEIOPS podano poniżej

Efektywny transfer ryzyka

- Przy określaniu, czy nastąpił **efektywny transfer ryzyka** należy wziąć pod uwagę warunki umowy oraz uwarunkowania będące poza kontrolą zakładu ubezpieczeń, które mogą obniżyć, a nawet potencjalnie wyeliminować efektywny transfer ryzyka, a także wszystkie okoliczności, które mogą zmniejszyć korzyści z transferu ryzyka.
- Transfer ryzyka musi być efektywny we wszystkich okolicznościach, na których jego działanie jest opierane.

Efekt ekonomiczny ponad formę prawną

- Ekonomiczny efekt zmniejszenia ryzyka poprzez reasekurację powinien być rozpoznawany i traktowany jednakowo bez względu na formę prawną oraz obowiązujące zasady rachunkowości.
- SCR zostanie **zmniejszony** w celu odzwierciedlenia zmiany w profilu ryzyka zakładu spowodowanej obniżeniem ryzyka w związku z jego efektywnym transferem. Jednakże SCR zostanie **podwyższony**, aby uwzględnić wszystkie dodatkowe ryzyka (na przykład ryzyko bazowe „basis risk”).

Szczegółowe podsumowanie

Główne zalecenia CEIOPS podano poniżej.

Stabilność prawna, skuteczność i wykonalność

- SCR musi uwzględniać możliwość nieodnowienia umowy ograniczającej ryzyko lub odnowienia jej na mniej korzystnych warunkach.
- Umowy reasekuracyjne muszą być wykonalne we wszystkich właściwych jurysdykcjach.

Płynność i rozpoznawalność wartości

- Możliwe jest, że ogólny efekt ograniczania ryzyka faktycznie może podnieść SCR.
- Nie powinno mieć miejsca **podwójne liczenie** efektów ograniczania ryzyka.

Jakość kredytowa dostawcy instrumentu ograniczającego ryzyko

- Dostawcy instrumentów zmniejszających ryzyko muszą posiadać minimalnie rating na poziomie **BBB** lub udowodnić, że spełniają analogiczne standardy, jeżeli nie podlegają ratingowi.

Komentarze CEA (1)

CEA zgadza się wykorzystaniem zasad proponowanych przez CEIOPS i zauważa fakt pojawiania się innowacji na rynku reasekuracyjnym.

Wszystkie techniki zmniejszania ryzyka powinny być dozwolone zgodnie z ich faktycznymi możliwościami transferu ryzyka.

- CEA odradza CEIOPS wprowadzanie klauzul mogących zniechęcić do wykorzystania technik efektywnego zmniejszania ryzyka.

CEA nie zgadza się z twierdzeniem, że techniki zmniejszania ryzyka poprzez reasekurację powinny być całkowicie wyłączone z obliczeń SCR, jeżeli basis risk jest materialne.

- CEA proponuje uznanie technik reasekuracyjnych zawierających basis risk, z basis risk liczonym zgodnie z przedziałem ufności na poziomie 99.5%.

Komentarze CEA (2)

Podejście CEIOPS jest sprzeczne z wieloma zasadami Solvency II:

- Solvency II zostało stworzone w celu pobudzania dobrych praktyk zarządzania ryzykiem. Nawet częściowe obniżenie poziomu ryzyka powinno być uwzględniane w standardowym modelu SCR.
- W testach stresu dotyczących kapitału własnego nie ma zgody na ryzyko bazowe w porównaniu do wykorzystywanych indeksów (3.44).

Komentarze CRO Forum

Wymagane dodatkowe szczegóły dotyczące reasekuracji nieproporcjonalnej:

- Należy omówić problem zmniejszania ryzyka przez reasekurację nieproporcjonalną (nie jest on wystarczająco omówiony w ramach formuły standardowej).
- Należy przetestować w ramach QIS5 możliwe podejścia, nawet jeżeli standardowa formuła nie będzie w stanie odzwierciedlić wpływu reasekuracji nieproporcjonalnej tak, jak model wewnętrzny.

Rozpoznanie zmniejszenia ryzyka zgodnie z zasadami oraz efektami ekonomicznymi.

- CEIOPS powinien wyjaśnić, że zmniejszanie ryzyka będzie traktowane zgodnie z jego działaniem, a nie lokalizacją reasekuratora w ramach UE, czy też poza UE.
- CEIOPS powinien wyjaśnić, że instrumenty z terenu UE oraz spoza UE będą traktowane zgodnie z ich działaniem, a nie lokalizacją reasekuratora. (komentarze do 3.35 i 3.56 dotyczące reasekuratorów UE/EEA).
- CRO nie zgadza się z dwoma wymogami, że reasekuracja zostanie uwzględniona:
  - Gdy reasekurator podlega Dyrektywie Solvency II, oraz
  - Gdy jednostka spełnia wymóg pokrycia SCR.
- Wymogi te ignorują zasadę, że nie istnieją argumenty za tym, aby techniki ograniczania ryzyka nie można byłoby uwzględniać w sytuacji nie spełnienia wymogów SCR przez zakład.

Komentarze CRO Forum do paragrafu 3.35

Wskazówki w tym paragrafie sugerują, że jakakolwiek współpraca z reasekuratorem spoza EEA nie będzie traktowana jako zmniejszanie ryzyka. Wydaje się to ignorować zasadę równoważności dla zakładów reasekuracji zlokalizowanych w miejscach, w których obowiązujący system wypłacalności jest ekwiwalentny z systemem Solvency II zgodnie z Art. 170 Dyrektywy.

Mimo że te propozycje wydają się spójne z Poziomem 1 (Art. 170.2), może to być niepraktyczne dla operacji grupowych poza EEA, gdzie lokalne umowy reasekuracyjne mogą być korzystniejsze (np. mniejsze ryzyko walutowe, doświadczenie na rynku lokalnym, etc.). Nieuwzględnienie lokalnej reasekuracji może spowodować wzrost ekspozycji na ryzyko i wyższe koszty administracyjne oraz koszty reasekuracji.

CRO Forum proponuje, aby zagadnienia dotyczące wypłacalności zakładów reasekuracji były adresowane poprzez system kontroli i zarządzania, z wymaganiami od zakładu przeprowadzenia oceny reasekuratora.

Komentarze Groupe Consultatif

Ważne, aby skupiać się na zasadach, a nie szczegółowych wytycznych i omawiany dokument wydaje się kierować tą myślą.

Para 3.29 wymaga wyjaśnienia. Co oznacza „techniki ograniczania ryzyka są nie udokumentowane” – kto byłby odpowiedzialny za zawartość takiej dokumentacji? Przez kogo byłaby ona zatwierdzana? W jakiej postaci byłaby ta dokumentacja?

CP 53

Standardowa formuła SCR

Ryzyko operacyjne

Główne zagadnienia

CEIOPS podaje zalecenia dotyczące formuły standardowej dla **ryzyka operacyjnego**.

Podejście QIS4 jest wykonalne, gdyż 99% ubezpieczycieli majątkowych oraz 93.6% ubezpieczycieli życiowych było w stanie wyliczyć SCR dla ryzyka operacyjnego używając tego podejścia.

- **BSCR nie jest** wystarczająco **wiarygodną miarą wielkości** ryzyka operacyjnego.
- Ograniczenie z BSCR podwyższone do 60%.

Rekalibracja formuły w następstwie QIS4:

- “Wymaganie kapitałowe dla ryzyka operacyjnego wynikające z modelu wewnętrznego zazwyczaj jest wyższe niż z formuły standardowej”.

Uwzględnienie **explicite** narzutu na ryzyko operacyjne związane z **przyszłymi działaniami zarządczymi**.

- Podwyższenie współczynnika przy życiowych rezerwach technicznych, gdzie działania zarządcze są brane pod uwagę.

Ustanowienie **dolnego ograniczenia na zerze** dla rezerw technicznych, w celu uniknięcia niepożądanego redukcji kapitału.

Podział **wymogów dla ubezpieczeń zdrowotnych** pomiędzy ubezpieczenia życiowe i majątkowe.

Główne zagadnienia

CEIOPS zmienił formułę, tak aby:

- Uwzględnić zwiększone ryzyko operacyjne wynikające ze **zwiększania skali działalności**,
- **Uwzględnić ryzyko niepowodzenia lub konfliktu interesów**, jeśli odpowiednia część inwestycji zakładu jest zarządzana zewnętrznym, tzn. zakład nadal ponosi pewne ryzyko operacyjne.

Wymóg kapitałowy dla ryzyka operacyjnego został **znacząco poszerzony** tak, aby uwzględnić:

- Dodatkowy przydział na ryzyko wynikające z **zewnętrznego zarządzania lokatami**. Formuła wymaga obecnie 0.5% największej wartości zarządzanej przez jedną firmę zewnętrzną,
- Zakłady będą zobowiązane do utrzymania dodatkowego kapitału w przypadku jeśli ich przewidywane rezerwy techniczne lub składka zarobiona mają **wzrosnąć o więcej niż 10%** w ciągu roku tak, aby odzwierciedlić ryzyka związane z rosnącym biznesem,
- Dodatkowy przydział dla ryzyka związanego z wykorzystaniem **działań zarządczych** przy obliczeniach rezerw życiowych; zaimplementowane poprzez narzut na rezerwy techniczne dla ubezpieczeń na życie.

Podsumowanie

Dokument zawiera propozycję **prostej formuły** na wymóg kapitałowy dla ryzyka operacyjnego:

- **Współczynnik razy składka zarobiona i rezerwy techniczne,**
- Różne współczynniki dla ubezpieczeń na życie, majątkowych oraz zdrowotnych SLT i Non-SLT.

Głównym punktem dokumentu jest **rekalibracja współczynników** w proponowanej formule.

- Wykorzystane modele wewnętrzne używane w 5 krajach do rekalibracji w całej UE.
- Współczynniki są kalibrowane do 60-go percentyla spośród wymogów kapitałowych otrzymanych z modeli wewnętrznych.

CEIOPS uważa składkę zarobioną i rezerwy techniczne jako miary skali działalności.

Stosowane podejście: **ta sama reguła dla wszystkich.**

- Nie ma różnicowania ze względu na różne rodzaje biznesu majątkowego i życiowego, które mogą nieść ze sobą różna ryzyka operacyjne.
- Ograniczenie na narzut na ryzyko operacyjne zostało podniesione z 30% do 60%.

Ogólne komentarze CEA

Zaproponowane **parametry** w module ryzyka operacyjnego są:

- **Nadmiernie wysokie**, oraz
- **Niewystarczająco uargumentowane** w wyprowadzeniu CEIPOS-u.

Parametry z QIS4 były bardziej adekwatne. Szczególnie dlatego, że formuła ignoruje **efekty dywersyfikacji** pomiędzy ryzykiem operacyjnym i pozostałymi ryzykami.

CEA chciałoby, żeby CEIOPS kontynuował badania:

- Możliwość odzwierciedlenia jakościowych aspektów zarządzania ryzykiem operacyjnym w konstrukcji i kalibracji modelu,
- Dokładniejsza kalibracja formuły standardowej dla ryzyka operacyjnego.

CEA jest gotowe do współpracy z CEIOPS w tym zakresie.

Ogólne komentarze CRO Forum

Kalibracja ryzyka operacyjnego powinna być udokumentowana.

- Kapitał z tytułu ryzyka operacyjnego był niedoszacowany w poprzedniej wersji modułu ryzyka operacyjnego.
- Formuła standardowa powinna być po bezpiecznej stronie szczególnie, że nigdy nie będzie ona w stanie odzwierciedlić dokładnie profilu ryzyka pojedynczego zakładu.
- Zaproponowana nowa kalibracja efektywnie podwoiła wymóg kapitałowy.
- Wymóg z modelu standardowego powinien być wyższy niż z modelu wewnętrznego.

Proponowany człon „Invest_{Outsourc}” nie jest w pełni uzasadniony.

Dywersyfikacja na poziomie grupy powinna być uwzględniona.

Zakłady powinny być zachęcane do wdrażania dobrych praktyk zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Zaproponowane ograniczenie do 60% jest za wysokie.

Ogólne komentarze Groupe Consultatif

GC było **rozczarowane powierzchowną analizą** będącą podstawą do tego dokumentu.

- Podejście QIS4 mogło być niedoszacowane (nie uwzględniało doświadczeń z ostatniego kryzysu finansowego), ale dokładniejsza analiza jest potrzebna.
- Współczynnik 50% dla UL wydaje się za wysoki (badania w UK, QIS4).
- Podniesienie ograniczenia do 60% BSCR wydaje się nieuzasadnione.
- GC sugeruje rozważenie 50-tego percentyla wyników z modeli wewnętrznych (zamiast 60-ego).
- Zmiany w rezerwach technicznych nie są dobrym przybliżeniem dla zmian w skali działalności (np. zmiany stóp zwrotu).

GC docenia chęć uwzględnienia **braków zidentyfikowanych w podejściu QIS4**.

- Zmiana kalibracji.
- Uwzględnienie ryzyka związanego z przyszłym wdrożeniem działaniami zarządczymi.
- Formuła wrażliwa na zwiększanie skali działalności.
- Uwzględnienie ryzyka związanego z zarządzaniem inwestycjami.

Dokument zawiera komentarze zachęcające zakłady do używania częściowych modeli wewnętrznych, jeśli uważają, że model standardowy jest niewłaściwy. **Niepotrzebnie zwiększą one presję** na zakłady, aby aplikowały o zezwolenie na częściowy lub pełny **model wewnętrzny** (niekorzystne dla mniejszych zakładów).

Ogólne komentarze Groupe Consultatif

Podana jest nowa formuła z nowymi członami, ale **nie ma wystarczająco dokładnych wskazówek** zapewniających spójne stosowanie formuły przez różne zakłady.

Formuła na ryzyko dla **zewnętrznego zarządzania inwestycjami jest zbyt ogólna.**

- Nie uwzględnia takich czynników, jak: umiejscowienie wewnątrz grupy, ograniczenia ryzyka np. poprzez reasekurację.
- GC proponuje uwzględnienie dodatkowego ograniczenia.
- GC sugeruje przetestowanie obecnej formuły np. w QIS5.
- Obecne podejście niesłusznie faworyzuje zarządzanie inwestycjami przez kilka firm zamiast jednej.

GC sugeruje rozważenie **scenariuszy dla ryzyka operacyjnego** w ramach własnej oceny ryzyka ORSA lub w ramach QIS5.

CP 55

Obliczanie MCR

Główne zagadnienia

Dokument zawiera zalecenia dotyczące obliczania MCR.

Dokument pozostawia pewien obszar do interpretacji organów nadzoru dotyczący „proporcjonalności” otaczającej kwartalne obliczenia SCR.

Różnice w stosunku do QIS4:

- Limit korytarzowy jest węższy – pomiędzy 25% a 45% wartości SCR.
- MCR nadal nie jest oparty na ryzyku, ale umożliwi relatywnie szybkie obliczenie MCR przed warunkami brzegowymi.

MCR będzie obliczany przy wykorzystaniu formuły liniowej opartej na podstawowych miarach ilościowych:

- Granica górna i dolna MCR są wyrażone jako proporcja SCR,
- Zmiana poziomów granic z 20-50% do 25-45% SCR,
- Jeżeli Model Wewnętrzny jest wykorzystywany do obliczenia SCR, to jest także użyty do obliczenia korytarza – jednakże organ nadzoru może zażądać wykorzystania standardowej formuły przez 2 lata po wejściu w życie Solvency II.

Podczas gdy sama Dyrektywa pozwala na użycie podatków odroczonych jako elementu obliczeń MCR, to nie można uwzględnić podatku odrozonego w tej propozycji wyliczenia MCR.

Główne zagadnienia

Poza prawnym podziałem na ubezpieczenia na życie i majątkowe utworzono drugi podział oparty na technicznej naturze zobowiązań ubezpieczeniowych w zależności od tego, czy są one technicznie podobne do rozwiązań wykorzystywanych w ubezpieczeniach życiowych lub majątkowych.

Powstały cztery komponenty formuły liniowej MCR:

- Ubezpieczenia majątkowe prowadzone zgodnie z technikami majątkowymi;
- Ubezpieczenia na życie prowadzone zgodnie z technikami ubezpieczeń na życie;
- Ubezpieczenia majątkowe podobne technicznie do ubezpieczeń na życie;
- Ubezpieczenia na życie – dodatkowe zobowiązania prowadzone zgodnie z technikami ubezpieczeń majątkowych.

W celu określenia poziomu MCR, zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych są podzielone między kategorie ubezpieczeń życiowych i majątkowych zgodnie z konstrukcją umowy oraz underwritingiem.

Sugeruje się, aby miary ilościowe odnoszące się do rezerw techniczno – ubezpieczeniowych w formule MCR były uwzględniane bez marginesu ryzyka.

Ubezpieczenia majątkowe obsługiwane zgodnie z technikami majątkowymi

Ten składnik formuły liniowej powinien być obliczany jako **suma** wszystkich linii biznesowych **wartości wyższej** z dwóch podanych poniżej:

- **stały procent rezerw techniczno – ubezpieczeniowych netto**, odzwierciedlających ryzyko underwritingu dla ubezpieczeń długoterminowych,
- **stały procent składki przypisanej netto**, odzwierciedlającej ryzyko underwritingu dla ubezpieczeń krótkoterminowych.

Sugeruje się, by segmentacja linii biznesowych dla celów obliczenia tego elementu formuły była spójna z segmentacją rezerw techniczno – ubezpieczeniowych ubezpieczeń majątkowych oraz z segmentacją ubezpieczeń zdrowotnych i majątkowych wykorzystywaną w formule standardowej SCR.

Ubezpieczenia na życie obsługiwane zgodnie z technikami ubezpieczeń na życie

Ten składnik formuły linearnej powinien być obliczany jako suma poniższych elementów:

- **stały procent rezerw techniczno – ubezpieczeniowych** z uwzględnieniem segmentacji odzwierciedlającej długoterminowe ryzyka związane z ubezpieczeniami na życie;
- **stały procent kapitału na ryzyko netto** z uwzględnieniem segmentacji w zależności od pozostałego czasu trwania umowy.

Dla celów linearnej formuły MCR CEIOPS proponuje segmentację na:

- Ubezpieczenia „z udziałami w zyskach”;
- Ubezpieczenia „unit-linked”;
- Ubezpieczenia bez udziału w zyskach;
- Reasekurację ubezpieczeń na życie;
- Kapitał na ryzyko definiowany jako suma kwoty na ryzyko dla każdej polisy w przypadku natychmiastowej śmierci lub niepełnosprawności pod warunkiem, że są to kwoty dodatnie.

Kapitał na ryzyko jest dzielony na poniższe segmenty:

- z pozostałym czasem trwania równym 5 lat lub więcej;
- z pozostałym czasem trwania od 3 do 5 lat;
- z pozostałym czasem trwania poniżej 3 lat.

Ubezpieczenia majątkowe podobne technicznie do ubezpieczeń na życie

Obliczanie tego składnika formuły liniowej powinno być przeprowadzane w taki sam sposób, jak obliczenia dla ubezpieczeń na życie.

Przykładami ubezpieczeń majątkowych podobnych do ubezpieczeń na życie są długoterminowe ubezpieczenie zdrowotne oraz renty z ubezpieczeń majątkowych.

Ubezpieczenia na życie – dodatkowe zobowiązania prowadzone zgodnie z technikami ubezpieczeń majątkowych

Obliczanie tego składnika formuły liniowej jest przeprowadzane w taki sam sposób, jak w przypadku ubezpieczeń majątkowych obsługiwanych zgodnie z technikami ubezpieczeń majątkowych.

Główne zagadnienia

Zasady obliczania MCR w zakładach prowadzących działalność jednocześnie w dziale I oraz II są jasno zdefiniowane i wykorzystują podejście minimalizujące potrzebę przeprowadzenia dodatkowych obliczeń SCR dla ubezpieczeń na życie i majątkowych

Obliczanie MCR przynajmniej kwartalnie

Dyrektywa wymaga jedynie, aby SCR był liczony co najmniej raz w roku

Oznacza to, że w celu obliczenia MCR SCR musi być kalkulowane kwartalnie z możliwością uproszczeń w oparciu o rekalkulację częściową*

Podczas gdy istnieje możliwość przeprowadzenia uproszczonych kwartalnych obliczeń SCR dla zakładów stosujących standardową formułę, to istnieją minimalne możliwości uproszczenia obliczeń SCR, jeżeli jednostka wykorzystuje do obliczeń Zaakceptowany Model Wewnętrzny

*) Uproszczenia są niedozwolone w następujących przypadkach:

- a. Znaczej zmiany w profilu ryzyka zakładu
- b. Bliskości punktu interwencji nadzorczej wobec MCR i kolejnym okresie:
  - i. Zakład nie spełnia wymogu SCR,
  - ii. Zakład nie spełnia wymogu MCR, lub
  - iii. Zakład nie posiada środków własnych w kategorii 1 i 2 na pokrycie co najmniej 200% MCR bez uwzględnienia absolutnego minimum.

Komentarze CEA

Kwartalne obliczanie SCR byłoby niezwykle uciążliwe dla większości zakładów.

- CEA uważa, że należy pozwolić na stosowanie uproszczeń podczas kwartalnego obliczania SCR.

CEA nie zgadza się z ogólną oceną, że zobowiązania z tytułu podatku odroczonego tracą na ważności, gdy poziom MCR staje się zagrożony.

- Nieuwzględnienie zobowiązań z tytułu podatku odroczonego może skutkować nieekonomicznym podejściem.

Komentarze CRO Forum

Należy dokonać przeglądu podejścia wrażliwego na ryzyko w ramach MCR.

- CRO Forum podkreślało wielokrotnie, że formuła liniowa nie jest odpowiednia do obliczania MCR i powtarza swoje rekomendacje, aby obliczać MCR jako stały procent SCR (35%).
- Jednak, ostatecznie, CRO Forum rekomenduje, aby zakłady mogły opowiedzieć się za uproszczonym podejściem o stałym procencie. Zakłady i organy nadzoru powinny skoncentrować się na zrozumieniu SCR, a nie rozpraszać się na oddzielnie skalibrowany MCR.

Kwartalne obliczenia są dopuszczalne, ale z rozsądnymi przybliżeniami.

- CRO Forum popiera kwartalne wyliczenie SCR, ale przy rozsądnych oszacowaniach i przy pełnej kalkulacji tylko raz w roku (z wyjątkiem nadzwyczajnych sytuacji).
- CRO Forum proponuje także wprowadzenie okresów przejściowych umożliwiającym zakładom dostosowanie się do przeprowadzania kwartalnych obliczeń.

Wymagane szersze wyjaśnienie obliczeń MCR dla grup:

- Należy wyjaśnić sposób traktowania wewnętrznych transakcji firmy oraz zastosowanie minimów i maksimów (caps and floors) w formule liniowej.

Komentarze Groupe Consultatif

Groupe Consultatif jest zaniepokojony głównie praktycznymi implikacjami tego dokumentu, w szczególności kwartalnym obliczaniem SCR, które będzie pochłaniało zarówno znaczne zasoby ludzkie, jak i finansowe.

Należy określić, w jakich warunkach rozsądnym będzie przenoszenie wartości SCR z poprzedniego roku.

- GC proponuje, aby CEIOPS pozwolił na przenoszenie wartości SCR z poprzedniego roku w przypadku, gdy kalkulacja liniowa MCR osiągnie poziom wyższy niż 25% plus bufor SCR.
- Możliwym wyjątkiem są nowe lub szybko rozwijające się zakłady, gdzie SCR mogłyby być przenoszone z poprzedniego roku jedynie wówczas, gdy kalkulacja liniowa przekroczy 25% plus znaczny bufor SCR obliczonego na koniec poprzedniego roku.

Omawiany dokument nie zawiera żadnego wyjaśnienia specyficznych elementów dotyczących obliczania grupowego MCR.

- GC jest spójne w tej kwestii ze stanowiskiem CEA: Należy wyjaśnić sposób traktowania wewnętrznych transakcji firmy oraz stosowanie minimów i maksimów (caps and floors) w formule liniowej dla grup.

Dodatek do CP 37
Procedury akceptacji modelu
wewnętrznego:
postępowanie w przypadku
grupowych modeli
wewnętrznych

Procedura przedaplikacyjna dla grup

Procedura przedaplikacyjna jest spójna z wymaganiami dotyczącymi wniosków dla jednostek solo

- Pięć etapów akceptacji modelu:
  - Przedaplikacyjny, aplikacji, polityka zmian pełnego oraz częściowego Modelu Wewnętrznego, ocena nadzoru oraz akceptacja

Oczekiwania CEIOPS

- W trakcie procedury przedaplikacyjnej zostanie oceniony zakres grupowego Modelu Wewnętrznego, a także jego spójność z zakresem nadzoru grupowego
- Zaangażowane instytucje nadzorcze dla grupy ustanawiają ramy współpracy:
  - Instytucje nadzorcze biorące udział w procesie
  - Przepisanie odpowiednich ról
  - Strategia komunikacji oraz proces eskalacji
  - Procedury osiągnięcia wspólnych decyzji
  - Dla każdego etapu przedaplikacyjnego przygotowywany będzie o ogólny plan dotyczący procesu akceptacji MW.

“Jednakże dokument nie zawiera szczegółów jak to powinno działać w praktyce.”

Aplikacja (elementy specyficzne dla grup)

Dodatkowe dokumenty (które grupa powinna dostarczyć)

- Formularz aplikacyjny zawierający
  - Listę wszystkich zakładów wchodzących w skład grupy
  - Główne jednostki biznesowe ujęte w zakresie modelu
  - Listę odpowiednich instytucji nadzoru dla tych jednostek
  - Metody użyte do uzyskania skonsolidowanych wyników
- **Lista zakładów**, które będą wykorzystywać Model Wewnętrzny oraz – dla zakładów, które nie będą wykorzystywały Modelu Wewnętrznego - przyczyny takiego podejścia oraz alternatywne metody ich ujęcia
- Wymogi kapitałowe grupy oraz poszczególnych jednostek zależnych
- Opis **struktury grupy** oraz wewnętrznych transakcji
- Lista jednostek powiązanych lub jednostek biznesowych wyłączonych z zakresu MW oraz metody wykorzystywane do oceny w nich ryzyka
- Plan przejściowy włączający zakłady, które jeszcze nie są uwzględnione w MW
- Wymogi kapitałowe dla jednostek zależnych włączonych do MW, ale podlegające wymogom solo w innych systemach wypłacalnościowych

Język i sygnatariusze

- Pismo przewodnie musi być zaakceptowane i podpisane przez zarządy wszystkich jednostek uwzględnionych w MW
- Wniosek wysłana do organu nadzoru grupy w **języku oficjalnym** (chyba że wyrazi on zgodę na dostarczenie informacji w innym języku)

“Grupa powinna dostarczyć listę dodatkowych dokumentów (w porównaniu z wymaganiami dla pojedynczych zakładów) potencjalnie w kilku językach.”

Polityka zmiany pełnych oraz częściowych modeli wewnętrznych dla grup

Spójna z ogólnymi zasadami, grupy obowiązują ten sam proces akceptacji co jednostki solo

Ocena grupowego MW

Organy nadzorcze mogą:

- Wyłączyć niektóre zakłady z nadzoru
  - Dokonywana jest także ocena, czy wyłączenia niektórych jednostek są odpowiednie
- Zmusić grupę do metody odejmowania i agregacji konsolidacji wyników grupy (q wyjątkowych sytuacjach)
- Zastosować narzut kapitałowy lub wymagać od grupy rozszerzenia modelu wewnętrznego o nieuwzględnione ryzyka

Grupa powinna wziąć pod uwagę wszystkie materialne ryzyka dotyczące zakładów podlegających nadzorowi

CEIOPS rekomenduje, aby prawo **do konsultowania się z CEIOPS w kwestiach decyzji grupowych** przed końcem 6-miesięcznego okresu **nie było ograniczone do określonych w prawie przypadków**

“Organy nadzór mają prawo do wymagania zmian w MW oraz do wyłączenia niektórych zakładów z zakresu modelu wewnętrznego.”

Proces podejmowania decyzji

Decyzja

- Na poziomie grupy jest taki sam jak na poziomie pojedynczych zakładów
- Decyzja jest wysyłana przez grupowy organ nadzoru do grupy oraz do wszystkich zainteresowanych organów nadzoru

Plan przejściowy

- Spójny w wymaganiach ogólnymi

“Prawo do konsultowania się z CEIOPS nie powinno być ograniczone do szczególnych sytuacji.”

Komentarze CEA

Dodatkowe procedury dla grup nie zawierają wystarczających wyjaśnień dotyczących zakresów odpowiedzialności poszczególnych organów nadzoru biorących udział w procesie akceptacji modelu wewnętrznego.

- Ważne jest, aby unikać proceduralnych trudności oraz zapewnić zharmonizowane podejście wszystkich organów nadzoru do nadzoru grupowego.
- Zgodnie z omawianym dokumentem, lokalne organy nadzoru zatwierdzają model wewnętrzny dla własnego kraju, podczas gdy grupowy organ nadzoru kontroluje jedynie globalną strukturę i korzyści z dywersyfikacji. Nie jest to spójne z Dyrektywą.
- Ponadto CEIOPS powinien sprecyzować, kiedy organy nadzoru mogą zmusić grupę do wykorzystania metody odejmowania i agregacji.

Powinno zostać jasno określone, że model wewnętrzny grupy nie powinien ograniczać się do agregowania modeli poszczególnych zakładów, ale składać się z wielu modułów/elementów i tworzyć kompleksowy grupowy model.

Komentarze Forum CRO

Konieczne jest stworzenie wspólnego procesu akceptacji modelu wewnętrznego na poziomie grupowym oraz poszczególnych zakładów.

Należy zwrócić uwagę na problem współpracy z krajami spoza UE.

- Jakie będą konsekwencje dla grupy, gdy znaczna jej część działa poza granicami Unii Europejskiej (np. w USA lub Azji) i np. organ nadzoru kraju spoza Unii odmawia przekazania dokumentów organowi nadzoru grupy w celu akceptacji grupowego modelu wewnętrznego?

Powinno zostać przedstawionych więcej szczegółów dotyczących narzutów kapitałowych na poziomie poszczególnych zakładów.

- W nawiązaniu do CP 57 należy podkreślić, że obowiązkiem organu nadzoru jest przedstawienie powodów dlaczego ryzyka nie są odpowiednio uwzględniane, niezależnie od tego czy chodzi o model wewnętrzny czy o standardowy.

Współpraca między organami nadzoru nie powinna skutkować dużymi opóźnieniami w procesie akceptacji modelu.

Język wniosku powinien być jeden: angielski lub inny język uzgodniony z organem nadzoru grupy.

Komentarze Groupe Consultatif

Potencjalnym problemem może być duża liczba zaangażowanych organów nadzoru.

- Zwłaszcza dotyczy to sytuacji braku porozumienia pomiędzy nimi.
- Należy dokładniej określić poszczególne role zaangażowanych organów nadzoru, zwłaszcza w odniesieniu do nadzorów lokalnych.

W praktyce wydaje się, że proces akceptacji wniosku o MW będzie procesem interaktywnym. Grupa będzie zazwyczaj posiadała specjalną jednostkę odpowiedzialną za kontakty z organem nadzoru. Aby usprawnić proces, organ nadzoru także powinien wystosować swojego jednego reprezentanta do dyskusji na temat modelu.

GC podkreśla istotność właściwej oceny materialności używanej do oceny zakresu MW (włączanie i wyłączenie poszczególnych jednostek biznesowych).

GC proponuje ,aby używać jednego języka w procesie aplikacji.

- Jeżeli zakład jest zobowiązany do składania aplikacji dodatkowo w innych językach niż uzgodniony z organem nadzoru grupy, to wymóg ten musi zostać uzasadniony. Dodatkowe żądania wielokrotnych tłumaczeń. nie powinny prowadzić do opóźnień w procesie akceptacji.

CP 56

Testy oraz Standardy
Akceptacji Modelu
Wewnętrznego

Test wykorzystania

Główna zasada

- Wykorzystanie MW powinno być znaczące dla zakładu, aby istniała stała presja do podnoszenia jakości modelu.
- Zasady dotyczą zrozumienia modelu przez kadrę zarządczą, jej kwalifikacji i doświadczenia, zdolności modelu do właściwej oceny ryzyk, integracji z systemem zarządzania ryzykiem, spójności, podejmowania decyzji, częstości i kwestii dostępności wyników.

Zasada 1

- Kadra zarządcza, włączając organ zarządczy powinien demonstrować zrozumienie modelu.

Zasada 2

- Model wewnętrzny powinien pasować do modelu biznesowego.

Zasada 3

- Model powinien obejmować wystarczająco dużo ryzyk, aby być użyteczny w procesie zarządzania ryzykiem oraz podejmowania decyzji.

Zasada 4

- Model powinien być silnie zintegrowany z systemem zarządzania ryzykiem.

Zasada 5

- Integracja z systemem zarządzania ryzykiem musi być spójna na wszystkich poziomach wykorzystania.

Zasada 6

- Model będzie używany do wsparcia oraz weryfikacji podejmowanych w zakładzie decyzji.

Zasada 7

- SCR będzie obliczany przynajmniej raz w roku z pełnego przebiegu modelu, a także gdy nastąpi znaczna zmiana w profilu ryzyka zakładu, założeniach modelu i/lub metodologii wynikającej z decyzji lub zmian w modelu biznesowym, oraz gdy rekalkulacja jest niezbędna do otrzymania aktualnych informacji do podejmowania decyzji lub do wypełnienia wymogów sprawozdawczych organu nadzoru.

Zasada 8

- Model będzie używany do poprawy systemu zarządzania ryzykiem w zakładzie.

Zasada 9

- Zakład powinien projektować model wewnętrzny w taki sposób, aby usprawnia analizę decyzji biznesowych.

“Test wykorzystania wymaga od zakładów udowodnienia, że model jest w zakładzie szeroko wykorzystywany.”

Zarządzanie modelem wewnętrznym

Zagadnienia dotyczące zarządzania modelem wewnętrznym są blisko powiązane z CP33 wydanym w marcu 2009.

Odpowiedzialność jest podzielona między:

- Organ administracyjny/zarządczy – musi łącznie posiadać odpowiednie profesjonalne kwalifikacje, wiedzę oraz doświadczenie, aby móc rozsądnie i rozważnie zarządzać.
- System zarządzania ryzykiem.

Organ administracyjny/zarządczy powinien:

- Akceptować wnioski o akceptację Modelu Wewnętrznego do nadzoru;
- Ustalać strategię oraz ramy rozwoju modelu;
- Monitorować na bieżąco zgodność z wymogami dla Modelu Wewnętrznego;
- Zapewniać spójność wyników modelu z jego kluczowymi wykorzystaniami;
- Zapewniać odpowiedni niezależny przegląd modelu.

System zarządzania ryzykiem powinien:

- Zaprojektować, wprowadzić, przetestować, zatwierdzić i udokumentować Model Wewnętrzny;
- Analizować jakość obliczeń i wyników modelu i przygotowywać raport dla kadry zarządzającej wyższego szczebla;
- Sugerować obszary wymagające ulepszenia oraz przygotowywać raporty dotyczące planów ulepszeń;
- Wprowadzić zasady komunikacji zwrotnej z funkcją aktuarialną w celu uwzględnienia jej punktu widzenia.

Grupy powinny stworzyć proces zarządzania Modelem Wewnętrznym w ramach jej struktury oraz stworzyć procedury zapewniające spójność między danymi oraz informacjami uzyskiwanymi z poszczególnych zakładów i modeli grupowych.

Zarządzanie Modelem Wewnętrznym

System zarządzania Modelem Wewnętrznym powinien:

- Stworzyć, wdrożyć oraz utrzymać efektywną współpracę, wewnętrzną sprawozdawczość i komunikację na wszystkich istotnych poziomach zakładu;
- Zapewniać posiadanie przez członków organów administracyjnych oraz zarządzających odpowiednich profesjonalnych kwalifikacji, wiedzy oraz doświadczenia w kluczowych obszarach;
- Zapewniać zatrudnienie personelu posiadającego umiejętności, wiedzę oraz doświadczenie niezbędne do odpowiedniego wywiązywania się z przydzielonych im obowiązków;
- Zapewnić, że cały personel jest świadom procedur dotyczących odpowiedniego wywiązywania się z obowiązków;
- Stworzyć, wdrożyć oraz przestrzegać procedur podejmowania decyzji;
- Zapewnić, że wykonywanie kilku zadań przez pojedynczych pracowników nie ma wpływu na wykonywanie tych zadań w sposób rzetelny, uczciwy i profesjonalny;
- Ustanowić system informacyjny dostarczający wystarczające, wiarygodne, spójne oraz istotne informacje na czas i dotyczące wszystkich działań biznesowych, podjętych zobowiązań oraz ryzyk, na które jest narażony zakład;
- Utrzymać odpowiednie i systematyczne rejestry operacji biznesowych i organizacji wewnętrznej;
- Zapewnić bezpieczeństwo i poufność informacji biorąc także pod uwagę naturę danych;
- Wprowadzić jasny sposób raportowania pozwalający na szybki przepływ informacji;
- Stworzyć i utrzymywać funkcje procesu zarządzania ryzykiem, zgodności z wymogami prawnymi, audytu wewnętrznego oraz funkcję aktuarialną.

“Zarządzanie Modelem Wewnętrznym wymaga od organu zarządzającego odpowiedzialności za bieżącą odpowiedniość Modelu Wewnętrznego.”

Statystyczne standardy jakości

Powinny stosować się do modelu ryzyka użytego w prognozach, modelu wyceny oraz wszystkich powiązanych procesów.

Metody obliczeń dla SCR muszą być spójne z metodami obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Wymogi do spełnienia:

- Osiem wymogów określonych dla **funkcji rozkładu prawdopodobieństwa** (Dyrektywa, Art. 119, (2)-(9));
- Siedem wymogów określonych dla stosowanych **technik statystycznych i aktuarialnych**;
- Cztery kryteria zapewniające, że w modelu wykorzystywane są **wiarygodne informacje** (spójność, obiektywność, właściwość (*competence*), przejrzystość) ;
- Cztery wymogi upewniające organy nadzoru w ocenie, że **założenia** użyte w modelu są właściwe (są istotne, ich ograniczenia, znane ryzyko modelu, wpływ alternatywnych założeń). Podejście ilościowe jest preferowane ponad podejściem jakościowym.
- Trzy warunki dotyczące "**oceny eksperckiej**" danych (5.167);
- Cztery kryteria do oceny możliwości użycia modelu do porównywania ryzyk między kategoriami ryzyka (tak zwany "**risk-ranking**") (5.196 i 5.197)
- Sześć warunków adekwatności pomiaru dywersyfikacji ryzyka (5.252)

“Statystyczne standardy jakości wymagają użycia odpowiednich technik oraz adekwatnych, kompletnych i odpowiednich danych.”

Standardy kalibracji

Zakłady mogą wykorzystywać różne miary ryzyka oraz przedziały czasu, ale muszą udowodnić, że zapewniają przynajmniej taki sam poziom ochrony ubezpieczonych, jak w przypadku standardowych miar: 99.5% value-at-risk w perspektywie 1 roku.

Zakłady muszą sprawdzić **(przynajmniej raz w roku) wyniki** Modelu Wewnętrznego używając różnych miar ryzyka i/lub horyzontu czasowego od miar standardowych, aby udowodnić, że podejście do agregacji jest odpowiednie.

Kiedy Grupowy Model Wewnętrzny jest wykorzystywany do oceny SCR dla pojedynczego zakładu, obliczenia **nie mogą brać pod uwagę dywersyfikacji grupy**, ani bezpośrednio, ani pośrednio.

Organ nadzoru może wymagać przeprowadzenia **przeliczenia modelu przy użyciu portfeli benchmarkowych** oraz założeń opartych na danych zewnętrznych w celu weryfikacji przeprowadzonej kalibracji.

“Standardy kalibracji wymagają porównywalnego poziomu ochrony do tego, jaki zapewnia Formuła Standardowa.”

Przypisanie zysków i strat

Co najmniej raz w roku, zakład ma **obowiązek sprawdzać pochodzenie swoich zysków i strat** dla każdej dużej jednostki swojej działalności.

- Powinien być zdolny do wytłumaczenia źródeł zysków i strat i w ten sposób umożliwić weryfikację modelu wewnętrznego;
- Powinien być wystarczająco dokładny, aby pozwolić na zidentyfikowanie obszarów słabości modelu wewnętrznego.

Analiza zysków i strat powinna być używana jako część testu wykorzystania poprzez:

- Informację na temat profilu ryzyka;
- Bezstronny wgląd w ryzyka znajdujące się w portfelu;
- Lepsze zrozumienie ekspozycji portfela;
- Pomoc w ocenie, czy zasady zarządzania ryzykiem są odpowiednie.

Może także być pomocne w celach wewnętrznych, jak budżetowanie, prognozy oraz testowanie programu reasekuracyjnego.

Ilościowa ocena będzie wykorzystywała wyniki modelu wewnętrznego dla wszystkich materialnych ryzyk.

- Ilościowa ocena ryzyk niematerialnych i niepoliczalnych także będzie wymagana.

Definicja zysków i strat nie została jeszcze podana, ale CEIOPS wskazuje na używanie wewnętrznych definicji, które powinny być spójne z modelem ryzyka oraz odpowiedni dla systemu zarządzania.

“Przypisanie zysków i strat wymaga, aby zyski i straty były podzielone między jednostki biznesowe.”

Standardy weryfikacji

Proces powinien obejmować zarówno **procesy jakościowe jak i ilościowe** Modelu Wewnętrznego oraz przynajmniej poniższe obszary:

- Dane, Metody, Założenia, Ocenę ekspercką, Dokumentację, Systemy/IT, Zarządzanie modelem, Test wykorzystania.

Testy weryfikacji mogą być przeprowadzane z różną częstotliwością.

Proces zatwierdzania wymaga dokumentacji o ograniczeniach testów oraz procesie zarządczym.

Przykłady procesów zatwierdzania zostały zaprezentowane w dokumencie.

W przypadku zdarzenia wyzwalającego (trigger event), w celu określenia potencjalnych słabych punktów ,modelu, wymagane będą testy porównujące faktyczne dane do projekcji modelu (back – testing).

Wszechstronny program testów stresu i scenariuszy powinien być wykorzystywany do uzyskiwania informacji na temat zachowania modelu w różnych sytuacjach.

- Odwrócone testy stresu powinny być brane pod uwagę podczas analizy scenariuszy mogących poważnie zagrozić sytuacji finansowej zakładu.

“Standardy weryfikacji wymagają posiadania własnego procesu weryfikacyjnego.”

Standardy dokumentacji

Dokumentacja ma pozwolić niezależnej zewnętrznej osobie na sformułowanie oceny niezawodności modelu i zgodności z artykułami 118-124 (dotyczącymi testów modelu wewnętrznego):

- Czyli ma umożliwić odtworzenie wyników modelu pod warunkiem dostępności wszystkich niezbędnych parametrów i danych dotyczących ekspozycji.

Powinna dotyczyć **struktury, jak i szczegółów operacyjnych**, włączając obowiązki i odpowiedzialność za wyniki.

- Dokumentacja ma wykazać **zrozumienie** przez osoby zarządzające **głównych części** modelu wewnętrznego, a także znajomości jego ograniczeń.

Wszystkie wady oraz słabości modelu powinny być zidentyfikowane.

- Wszystkim istotnym zmianom w modelu powinno towarzyszyć ponowna kalkulacja wyników oceny.

Standardy dokumentacji zawierają także:

Spis wszystkich dokumentów i danych uważanych za istotne

- Zawierający schemat przepływu danych oraz źródła ich pochodzenia.

Wszystkie teorie, podstawy empiryczne oraz algorytmy leżące u podstaw użytych metod matematycznych

- Uzasadnienie ich wyboru.

Użycie i racjonalność eksperckiej oceny założeń

- Dane i parametry muszą być udokumentowane;
- Muszą zostać zidentyfikowani eksperci odpowiedzialni za ocenę założeń wraz z ich kwalifikacjami.

“Standardy dokumentacji wymagają udokumentowania struktury i szczegółów operacyjnych Modelu Wewnętrznego.”

Modele zewnętrzne i dane

Zewnętrzne modele i dane muszą spełniać te same standardy co modele i dane wewnętrzne.

Dodatkowo muszą zostać spełnione wymagania dotyczące modelu zewnętrznego czy danych zewnętrznych użytych w modelu wewnętrznym.

- Przykładowo: musi zostać wyjaśniona rola modelu zewnętrznego oraz danych zewnętrznych w procesie tworzenia modelu wewnętrznego;
- Należy wytłumaczyć istotność zewnętrznego modelu /danych, łącznie z wpływem na poziom SCR;
- Należy wytłumaczyć zasadność wyboru modelu zewnętrznego kosztem modelu wewnętrznego – sposób wyboru alternatywnych rozwiązań;
- Należy zademonstrować głębokie zrozumienie metodologii i budowy modelu zewnętrznego;
- Znajomość ograniczeń modelu, także tego, czy zewnętrzny model/dane są odpowiednie do określania SCR zakładu ubezpieczeń.

Wymagana **dokumentacja:**

- Wszystkich ręcznych korekt zewnętrznego modelu, danych lub wyników;
- Dotycząca ryzyk wynikających z użycia modeli zewnętrznych.

Należy weryfikować model zewnętrzny przynajmniej raz w roku aby upewnić się, że nadal działa poprawnie.

“Zewnętrzny model i dane uzyskane od instytucji zewnętrznej nie są wyłączone z konieczności spełnienia wymogów dla modeli wewnętrznych.”

Komentarze CRO Forum

Zakłady ubezpieczeń działające w ramach grupy powinny móc w większym stopniu polegać na doświadczeniu i ekspertyzie grupowej.

- W wielu miejscach omawianego dokumentu nie jest jasne, jakie wymagania będą musiały spełnić pojedyncze zakłady wchodzące w skład grupy korzystającej z grupowego modelu wewnętrznego. Należy przygotować odpowiednie wskazówki, w szczególności dotyczące wymogów zarządzania modelem wewnętrznym, akceptacji oraz dokumentacji.

Zarządzanie i kontrola wewnętrzna jest również ważna dla zakładów stosujących formułę standardową.

- Wiele wymogów dotyczących zarządzania i wewnętrznej kontroli jest tak samo ważna dla zakładów wykorzystujących formułę standardową, jak i model wewnętrzny.

Wymagania dotyczące procesu testowania i dokumentacji wydają się zbyt uciążliwe dla zakładów.

- Przykładem mogą być wymogi wobec oceny eksperckiej.

Komentarze Groupe Consultatif (1)

GC z zadowoleniem przyjmuje większość z proponowanych zapisów.

GC ostrzega przed zbyt powszechnym wykorzystaniem terminów takich jak „wszystkie”, „każdy” i promuje uwzględnianie wszędzie zasady proporcjonalności i materialności.

GC uważa, że dokument znacznie zyskałby na spójności, gdyby zostały zastosowane odniesienia do sekcji odnoszących się do poszczególnych pojęć niż w każdej sekcji je powtarzać, stwarzając w ten sposób wiele oczywistych nieścisłości.

GC radzi, aby CEIOPS wykazał trochę pragmatyzmu:

- Dotyczy to w szczególności roli oceny eksperckiej dla modelu wewnętrznego zarówno w przypadku istnienia, jak i braku danych historycznych. GC wyraża zaniepokojenie, że niektóre wymagania stawiane przed oceną ekspercką są niemożliwe do spełnienia.

Komentarze Groupe Consultatif (2)

5.147

- Z praktycznego punktu widzenia GC zgadza się z CEIOPS i preferuje opcję 2. Opcja 4 stwierdza, że “Opinia ekspercka powinna być ograniczona do minimum”. GC uważa, że takie stwierdzenie zawiera niewłaściwe uprzedzenie przeciwko ocenie eksperckiej oraz biorąc pod uwagę wysokie wymagania dotyczące odpowiedności danych.

Komentarze Groupe Consultatif (3)

5.165

- Powstaje pytanie w jaki sposób można „w pełni uzasadnić” opinię ekspercką? W rzeczywistości, opinia ekspercka jest często używana wtedy, gdy prawdziwe parametry jest trudno zmierzyć lub zaobserwować, np. w obszarze korelacji.
- Uważamy, że wymogi zawarte w 5.165, 5.166 i 5.169 są wystarczające i CEIOPS powinien usunąć tę część wymogu z tego paragrafu.

5.166

(d) Może być trudny do spełnienia. Na przykład, do czego zakład mógłby porównać opinię ekspercką dla korelacji w sytuacji, gdy brak jeszcze danych historycznych?

Komentarze Groupe Consultatif (4)

5.167

- Zamiast terminu “metoda naukowa” GC rekomenduje “profesjonalne umiejętności ekspertów”. Jest to spójne z 5.168.
- Uważamy, że podpunkty a. i c. są nieosiągalne. Według tych wymogów opinia ekspercka wydaje się niemożliwa do zastosowania w modelach wewnętrznych, stąd rekomendujemy usunięcie go.

Komentarze CEA (1)

Dokument posiada właściwą strukturę i zawiera niezbędne elementy dotyczące akceptacji modelu wewnętrznego.

CEA zauważa kilka obszarów potencjalnych problemów:

Domniemane oczekiwanie sposobu użytkowania modelu przez zakłady:

- Istnieje oczekiwanie, że wykorzystanie modelu (w ramach „use test”) będzie oparte jedynie na wykorzystaniu wysokości SCR;
- Zakłady powinny móc wykorzystywać ten sam model z użyciem różnych miar (na przykład 1 do 20 dla zysku na ryzyku, a nie tylko 1 do 200 dla kapitału) dla różnych celów.

Wymogi dotyczące weryfikacji modelu, jak i niektóre wymogi dotyczące dokumentacji i danych wydają się nierealistyczne, w szczególności dotyczące opinii eksperckiej i modeli zewnętrznych.

- Istnieje nierealistyczne oczekiwanie, że każda ocena ekspercka powinna być niezbita, możliwa do przetestowania, a jej potencjalne podważenie (w przypadku jej fałszywości) jest możliwe do udowodnienia.

Komentarze CEA (2)

Narzucony sposób zarządzania modelem powoduje potencjalnie nadmierny wysiłek dla grup.

- Praktycznie narzucony sposób zarządzania modelem oraz nierealistyczne włączenie najwyższego kierownictwa w szczegóły dotyczące modelowania wewnętrznego.
- Potencjalnie nadmierne obciążenie grupy (dotyczące spójności podejścia w ramach grupy, danych, itd.).

Zauważalne jest preferowanie przez CEIOPS pełnego podejścia stochastycznego nad deterministycznym.

- Podejście musi być odpowiednie do konkretnego celu. W niektórych przypadkach podejście deterministyczne jest odpowiednie, w innych nie.

Cel przypisania zysków i strat oraz rankingów ryzyka pozostaje niejasny.

- Należy wyjaśnić, że rolą przypisania zysków i strat jest:
  - Element oceny poprawności modelu;
  - Wspieranie wykorzystania modelu dla celów biznesowych.
- CEIOPS powinien przygotować przykłady dotyczące przypisania zysków i strat.

Aby pozwolić na weryfikację modeli wewnętrznych od razu po wejściu w życie Solvency II, CEA oczekuje, że CEIOPS odpowiednio wcześniej przygotuje wskazówki 3 poziomu dotyczące modelu wewnętrznego.

CP 58

Sprawozdawczość do
nadzoru oraz publiczna

Główne zagadnienia

CP58 prezentuje propozycje CEIOPS dotyczące sprawozdawczości do nadzoru oraz publicznej (Filar III Solvency II). Ich celem jest zharmonizowanie sprawozdawczości w ramach Unii Europejskiej, promowanie porównywalności wyceny oraz zasad sprawozdawczych wraz ze standardami MSSF, wprowadzenie proporcjonalnych wymagań dla małych zakładów, a także zapewnienie skutecznego nadzoru nad grupami zakładów i konglomeratami finansowymi.

Mimo, że sprawozdawczość w ramach Filaru III i MSSF służy różnym celom, to Filaru III ma na celu dopasowanie do MSSF

- Oba standardy uznają ryzyko i zasady zarządzania ryzykiem, jako główne wymogi sprawozdawczości publicznej.

Rodzaje informacji, które muszą być ujawnione

- Zarządy muszą brać udział w przygotowaniu sprawozdań oraz w przeglądzie sprawozdań do nadzoru i publicznych.

Proponowany zakres audytu zewnętrznego nie jest nadmiernie uciążliwy i istnieje będą synergie z istniejącym ustawowym audytem

- Prawdopodobnie będzie istniał pewien dodatkowy koszt dostosowania się do nowych wymogów sprawozdawczych.

Sprawozdawczość wymagana jest zarówno od indywidualnych zakładów, jak i od grup zakładów.

- Ustalone w polityce publikowania raportów (odpowiednie procedury zatwierdzone przez zarząd zapewniające terminową, kompletną, spójną i dokładną sprawozdawczość).

Szczegółowe podsumowanie

Wymagane sprawozdania to dwa główne raporty przygotowywane w ciągu 3 lub 4 miesięcy od końca roku finansowego zakładu ubezpieczeń: RTS (Report to Supervisor) oraz SFCR (Solvency and Financial Condition Report).

SFCR oraz RTS zawierają jakościowe oraz ilościowe informacje włączając zalecane wzorce raportowania ilościowego (quantitative reporting templates - QRTs).

Dokument potwierdza, że pojawi się forma wymogu audytu zewnętrznego i podaje tymczasowe wnioski, które mają być ukończone na Poziomie 3.

Sprawozdania zawierają zarówno ilościowe, jak jakościowe informacje i dane. Kwartalne RTS będą przygotowywane 3 lub 4 tygodnie po zakończeniu kwartału. Szczegóły na poziomie 3 wytycznych.

Raport o Wypłacalności i Stanie Finansowym (SFCR)

- Publiczna sprawozdawczość to elektroniczna publikacja rocznego raportu SFCR w określonej formie zawartej w Artykule 50:
  - Wyniki z działalności;
  - System Zarządzania;
  - Zarządzanie Ryzykiem;
  - Bilans;
  - Zarządzanie kapitałem.

Raport dla Nadzoru (RTS)

- Komplet rocznych i kwartalnych raportów szerszych niż treść SFCR w celu umożliwienia nadzorowi monitorowania zastosowania Solvency II w zakładzie ubezpieczeń;
- Określona struktura prezentująca informacje dodatkowo jako wynik celów nadzorczych;
- Zawiera na przykład:
  - Podsumowanie strategii biznesowych i strategii dotyczących ryzyka oraz finansowe i niefinansowe cele z nimi powiązane;
  - Wytłumaczenie zmian w stosunku do planu z poprzedniego roku oraz planowane działania.

Specjalne sprawozdania dla nadzoru w przypadku określonych zdarzeń biznesowych (na przykład zmiany w strategii biznesowej)

- Struktura podobna do sprawozdań MSSF, z odniesieniami do wymogów wypłacalności oraz uwzględnieniem specyficznych wyników Solvency II, np.:
  - Model wewnętrzny;
  - ORSA;
  - Materialność w kontekście definicji MSR.

Komentarze CEA (1)

Wymagania sprawozdawcze są przesadnie uciążliwe i bardzo szczegółowe.

- Zasady proporcjonalności i materialności powinny zostać określone dokładniej i rygorystycznie przestrzegane.
- Wymagania dla RTS stworzą bezzasadne obciążenie nie tylko zakładów, ale i organów nadzoru.
- CEA proponuje zmniejszenie poziomu szczegółowości w sformalizowanych raportach i zwiększenie tego poziomu w przypadku kontroli w zakładzie.

Wymagany sposób raportowania nie zawsze odpowiada potrzebom docelowej grupy odbiorców.

- Potrzeby odbiorców powinny motywować do wprowadzenia nowych typów raportowania.
- Publiczne ujawnienie dokumentów powinno zostać ograniczone do informacji ogólnych.

Powielanie tych samych informacji w różnych sprawozdaniach powinno zostać zminimalizowane pomiędzy:

- SFCR oraz RTS;
- Innymi raportami a SFCR i RTS;
- Poziomem grupowym i pojedynczych zakładów.

Komentarze CEA (2)

Wymagane w raportach publicznych informacje są zbyt wrażliwe dla zakładów.

- Poniższe informacje powinny być umieszczane tylko w RTS, ale nie w SFCR:
  - Informacje na temat zasad „fit and proper”;
  - Polityka outsourcingu;
  - Nazwy gwaranta dla każdego ze składników pomocniczych funduszy własnych;
  - Szczegóły dotyczące limitów ryzyka oraz apetytu na ryzyko w stosunku do celów biznesowych;
  - Szczegółowe informacje dotyczące modeli wewnętrznych.

Należy zezwolić na odniesienia do innych publikowanych dokumentów.

Kolejne dokumenty konsultacyjne nie powinny tworzyć dodatkowych lub sprzecznych wymagań.

Ważnym jest posiadanie określonych standardów sprawozdawczości dla raportów ilościowych przygotowywanych dla organów nadzoru (CP 29 – wymogi dla dodatkowych środków własnych, CP 59 – publiczna informacja dotycząca zasad wynagradzania).

Komentarze CFO Forum

Propozycje raportowania publicznego (SFCR) lub do nadzoru (RTS) muszą zostać zrównoważone.

- SFCR powinien zostać dopasowany do potrzeb użytkowników i być raportem krótkim.
- Możliwość tworzenia pojedynczego raportu grupowego SFCR powinna pozwolić na:
  - Skupienie się na skonsolidowanych raportach grupy z wyselekcjonowanymi niezbędnymi informacjami;
  - Raport powinien być wymagany tylko w jednym języku.

Podstawa Raportowania Wyników Działalności jest niejasna.

- Powinno ono bazować na istniejącej strukturze raportów.

Prezentacja rachunku zysków i strat (P&L) mieszająca zasady księgowe i ekonomiczne jest myląca.

- Analiza zmian mogłaby być częścią raportów kierowanych do nadzoru.

Wymagana czasowe dla raportów są zbyt restrykcyjne.

Komentarze Groupe Consultatif (1)

Wymagania dotyczące informacji niezbędnych do RTS oraz SFCR będą bardziej uciążliwe niż obecne.

- Wydaje się to być sprzeczne z zasadą Solvency II, aby nie obciążać zakładów zbyt dużą ilością pracy administracyjnej.
- Dodatkowo, pojawia się powtarzanie informacji dostarczanych w ramach RTS i SFCR – dokumenty te powinny być komplementarne względem siebie. Należy także pozwolić na stosowanie odniesień do innych dokumentów opublikowanych w ramach IFRS.

Ogólnie dokument jest zgodny z zasadą „całkowitego ujawnienia” (total disclosure) pozwalającej czytelnikowi na stworzenie ze szczegółowych danych, własnej ogólnej opinii (podejście „bottom-up”) na temat sytuacji finansowej i wypłacalności zakładu. W rzeczywistości w związku ze złożonością problemu i problemami organizacyjnymi **take podejście jest niemożliwe.**

- Sprawozdawczość będzie miała większe znaczenie, jeżeli będzie przestrzegana zasada oceny potwierdzająca, że analiza jakościowa oraz ilościowa zostały przeprowadzone zgodnie z najwyższymi profesjonalnymi standardami.
- Dodatkowo należy prezentować jedynie główne wyniki – w innym przypadku tak oczekiwana przejrzystość wyników może być niemożliwa do osiągnięcia.

Komentarze Groupe Consultatif (2)

W wielu miejscach omawianego dokumentu pojawia się stwierdzenie, że zakłady należące do grupy będą wskazywać, czy procedury raportowania są przestrzegane na poziomie grupy.

- Jednakże pojedyncze zakłady mogą nie posiadać takiej wiedzy.
- Ważniejszym jest raczej, **co** znajdzie się w raporcie grupy, biorąc pod uwagę różne cele biznesowe zakładów. Zależy to głównie od:
  - procedur konsolidacyjnych, a także
  - jak aspekty istotne z punktu widzenia poszczególnych zakładów są ważne dla grupy.
- Dodatkowo, grupa może zostać poproszona o wyjaśnienie w jaki sposób identyfikuje i radzi sobie z elementami niematerialnymi na poziomie pojedynczych zakładów ale potencjalnie sumującymi się do wartości materialnych na poziomie grupy.

GC wątpi, aby tak szczegółowe wymagania były niezbędne dla celów nadzoru.

- Spowodują one zalanie organów nadzoru ogromną ilością informacji – GC radzi wprowadzenie odpowiednio **ustrukturyzowanej informacji**.
- Sprawozdawczość nadzorcza byłaby znacznie bardziej efektywna, gdyby mniejszy zestaw wrażliwych danych i informacji był szybko dostępny, a nadzór posiadał możliwość żądania dodatkowych informacji.
- Dotyczy to wzorów RTS, jak i raportów ilościowych.

Komentarze Groupe Consultatif (3)

GC zgadza się ze stwierdzeniem, że koszty i korzyści z propozycji wpłyną na rozwój polityki wobec sprawozdań.

- Ocena kosztów i korzyści musi zostać przeprowadzona wystarczająco wcześnie, aby zakłady mogły przygotować się do wprowadzenia zasad Solvency.
- Widać, że istnieje potrzeba zainicjowania przez CEIOPS i całą branżę ubezpieczeniową wspólnego projektu dotyczącego powyższego zagadnienia. GC z chęcią weźmie w nim udział.

CP 62

Współpraca i Kolegium
Organów Nadzoru

Główne zagadnienia

Tłumaczy proponowaną rolę Kolegium Organów Nadzoru, określa zasady udziału organów nadzoru w Kolegium Nadzorów oraz zawiera wskazówki dotyczące koordynacji i współpracy organów, w szczególności w sytuacjach kryzysowych.

Kolegium Organów Nadzoru:

- Poprawia wymianę informacji między krajowymi organami nadzoru;
  - Wymiana informacji;
  - Pozwala na skuteczniejszy i bardziej efektywny nadzór nad grupami oraz indywidualnymi zakładami.
- Będzie wspierać organ nadzoru grupy w jego pracy oceny sytuacji finansowej grupy;
- Nadzory lokalne będą wspierać nadzór nad spółką solo poprzez lepszą wiedzę o strategii grupowej, transakcjach wewnątrzgrupowych oraz ryzykach systemowych;
- Regulatorzy spółek o znacznym udziale w grupie, spółek powiązanych oraz z krajów trzecich będą mogli **uczestniczyć w zebraniach Kolegium** w zależności od omawianych zagadnień;
- Kolegium będzie się zbierać regularnie, w zależności od oceny ryzyka grupy;
- Organy nadzoru zapewnią bezpieczeństwo poufnych informacji;
- Odpowiedni sposób komunikacji będzie opracowany w celu działalności Kolegium pomiędzy posiedzeniami spotkaniami Kolegium.

Kolegium powinien uzgodnić **plan awaryjny** adekwatny do potrzeb sektora tak, aby być przygotowanym na wypadek kryzysu. Plan ten powinien brać pod uwagę potencjalne działania rządów oraz banków centralnych.

- Plan awaryjny powinien zostać przetestowany.

Komentarze CEA (1)

Dokument jest zbyt ogólny, aby przedstawiać jasny obraz działania zasad nadzoru dla grup.

- CEA uważa, że należy określić elementy dotyczące:
  - Procesu podejmowania decyzji,
  - Częstotliwości spotkań,
  - Wymiany informacji, etc.
- Zasady poziomu 2 powinny zapewnić, że wszystkie kolegia działają w ten sam sposób.

Wskazówki CEIOPS w niewystarczającym stopniu odnoszą się do szczególnej roli grupowego organu nadzoru.

CEA popiera delegacje zadań między organami nadzoru w ramach kolegium.

- Zwiększy to efektywność i zmniejszy duplikowanie pracy.

Liczba uczestników kolegium wydaje się być zbyt duża.

- Mniejsza liczba uczestników zwiększyłaby efektywność kolegium.
- Z drugiej strony wszystkie kraje, w których działa grupa muszą być włączone do kolegium.
- Uczestnictwo reprezentantów innych sektorów finansowych nie jest określone.

Komentarze CEA (2)

Członkowie kolegium muszą brać wystarczający udział w pracach kolegium.

- Należy rozważyć drogę odwoławczą (może do CEIOPS) w celu zapewnienia odpowiedniego udziału organów nadzoru w kolegium.

CEA mocno popiera przepływ informacji między kolegium a nadzorowanymi grupami.

- Należy określić proces interakcji między grupą a kolegium a także proces przepływu informacji w ramach kolegium pomiędzy poszczególnymi organami nadzoru.

Komentarze CEA (3)

CEA wyraża obawy, jak ma wyglądać w praktyce rola CEIOPS w procesie arbitrażu:

- Rola CEOIPS będzie polegała na dawaniu wskazówek (jeżeli będzie o to proszony) dotyczących, na przykład akceptacji modelu wewnętrznego;
- Jako że CEIOPS będzie decydował w przypadkach, gdy nie ma porozumienia pomiędzy członkami kolegium, będzie musiał wykorzystywać techniczne i obiektywne argumenty. Należy przygotować w tym celu odpowiednią procedurę;
- Jednomyślne podejmowanie decyzji nie powinno być konieczne dla wszystkich spraw. Należy wprowadzić głosowanie większościowe akceptacji grupowego modelu wewnętrznego.

Utworzenie kolegium organów nadzoru nie powinno prowadzić do tworzenia dodatkowych wymagań dotyczących raportowania dla nadzorowanych zakładów.

Ważne, aby efektywność kolegium była okresowo oceniana.

- Pozwoli to na wprowadzanie usprawnień w działalności kolegium.

Wykorzystanie słowa ryzyka systemowego w odniesieniu do grup powinno być spójne z naturą działalności ubezpieczeniowej.

- CEIOPS wykorzystuje pojęcie ryzyka systemowego w wielu miejscach omawianego dokumentu, ale nie definiuje go.
- CEIOPS powinien wziąć pod uwagę, że działalność ubezpieczeniowa nie jest źródłem ryzyka systemowego i że model biznesowy dla ubezpieczeń różni się od modelu bankowego.

Zgodnie z zaleceniami CEIOPS inicjatywa zwołania kolegium będzie wychodzić od organu nadzoru grupy z wyjątkiem szczególnych okoliczności:

- CEA rozumie, że „szczególne okoliczności” odnoszą się do okoliczności wyszczególnionych w Artykule 253 (1).

Komentarze CFO Forum

Obecne propozycje są zbyt ogólne i nie będą wspierać efektywnej harmonizacji.

- Potrzeba mocniejszego podkreślenia rozgraniczenia obowiązków pomiędzy nadzorcę grupowego i nadzory lokalne.

Dodatkowe wymogi dotyczące ujawnianych informacji nie powinny być tworzone wyłącznie na potrzeby kolegium.

- CFO Forum uważa, że informacje przekazywane dla celów kolegium przez ubezpieczycieli i reasekuratorów w żadnym stopniu nie mogą wykraczać poza wymagania określone w CP 58: Raportowanie organom nadzoru oraz przedstawianie dokumentów.

Ogólne komentarze CRO Forum

Tak jak CEA CRO Forum uważa, że dokument konsultacyjny jest zbyt ogólny.

- Należy określić elementy dotyczące:
  - Procesu podejmowania decyzji;
  - Zadań i zakresu odpowiedzialności;
  - Częstotliwości spotkań;
  - Interakcji z nadzorowaną grupą, etc.

Rola organu nadzoru grupy w ramach kolegium musi zostać jasno określona.

- Należy określić jasny podział ról w ramach kolegium, aby umożliwić efektywny proces decyzyjny w ramach kolegium.
- W przypadku gdy organy kolegium nie mogą osiągnąć porozumienia, należy przeprowadzić głosowanie większościowe (w przypadkach gdy, zgodnie z tekstem poziomu 1, organ nadzoru grupowego nie posiada ostatecznego głosu). CEIOPS powinien występować w roli mediatora (binding mediation body), gdy nie można osiągnąć porozumienia.

Ogólne komentarze CRO Forum

Wymaga się zapewnienia bezpieczeństwa poufnych informacji w ramach kolegium.

- Zgodnie z Solvency II organy nadzoru będą posiadały dostęp do znacznie większej ilości danych wrażliwych dla zakładów. Oznacza to konieczność szczególnej ochrony tych danych.

Interakcje między kolegiami a nadzorowanymi grupami powinny zostać jasno zdefiniowane.

Wykorzystanie terminu ryzyka systemowego w odniesieniu do grup ubezpieczeniowych powinno być spójne z naturą działalności ubezpieczeniowej.

- Należy zdefiniować ryzyko systemowe.
- Podobnie jak CEA CRO Forum podkreśla, że działalność ubezpieczeniowa nie jest źródłem ryzyka systemowego, a model biznesowy dla ubezpieczeń znacznie różni się od bankowego.

Podsumowanie

Poziom 2 - Wstępne Akty Wykonawcze 3-ej fali

- CP 63 -- Advice on repackaged loans investments
- CP 64 -- Extension of recovery period
- CP 65 -- Partial internal models
- CP 66 -- Group solvency for groups with centralized risk management
- CP 67 -- Treatment of participations
- CP 68 -- Treatment of ring-fenced funds
- CP 69 -- Design of the equity risk sub-module
- CP 70 -- Calibration of the market risk sub-module
- CP 71 -- Calibration of the non-life underwriting risk
- CP 72 -- Calibration of the health-underwriting risk
- CP 73 -- Calibration of the MCR
- CP 74 -- Correlation parameters
- CP 75 -- Undertaking specific parameters for SCR
- CP 76 -- Simplifications for technical provisions
- CP 77 -- Simplification for SCR
- CP 79 -- Simplifications for Captives

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu, a Swiss Verein, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see http://www.deloitte.com/dtt/cda/doc/content/ce_about_deloitte_VI08.pdf for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu and its member firms.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu

© 2009 Deloitte Central Europe